

Külföldi hírek-----
budapest, 1983. augusztus 9.

kül

k e d d

sk0001 4 230 mtik1003

berlin - műemlékek helyreállítása

berlin, 1983. augusztus 9./mti/ - az ndk fővárosában a történelmi városközpont kialakítása során újabb, a II. világháború idején súlyos károkat szenvedett épületeket állítanak helyre. a legnagyobb érdeklődés berlin legrégebbi épülete, az 1220-as években épült miklós-templom /nicolaikirche/ restaurálását kíséri.

a miklós-templom a háború alatt bombatalálatot kapott. beomlott főhajóját és megsérült tornyait most már kijavították. felújítása 1987-re, berlin megalapításának 750. évfordulójára fejeződik be.

a miklós-templom tőszomszédságában, a spree folyó partján megkezdődött az óváros egykori díszének, az 1765-ben épített ephraim-palotának az újjáépítése.

sr/hi már

06.36

090883 0735

sk0002 4 230 mtik1004

két hír nagy-britanniából

1983. augusztus 9./mti/ - nessie, a skóciai Loch Ness viziszörnye ismét hallatott magáról. egy amerikai zoológiai társaság kutatócsoportja hétfőn azt állította, hogy különleges videokameráival kétszer is észlelte a rejtélyes szörnyet. a csoport tagjai a brit rádióknak adott nyilatkozatukban elmondták, hogy először akkor látták a szörnyet, amint kidugta a fejét a hullámokból, másodszor pedig a víz alatt harminc centiméterrel uszott. szerintük nessie a delfinhez hasonlít...

x x x

a londoni közlekedési rendőrség új módszerként a „denveri csizmát”, alkalmazza a tilosban parkoló autótulajdonosok megbüntetésére. a „csizmát”, rábilincselik a tilosban parkoló gépkocsik kerekére, s eltávolításáért husz fontot kell fizetni. a „kiszabadító akcióra”, persze órákig kell várni a helyszínen. a rendőrség bizik a „csizma”, elrettentő hatásában. azzal érvel, hogy londonban tavaly 80 ezer tilosban parkoló gépkocsit vontattak el, de ez semmit sem használt, mert az autók megüresedett helyét rögvest más gépkocsik foglalták el.

rp/hi már

07.15 090883 1151

--

sk0003 4 230 mtik1005

észak-európaiak

helsinki, 1983. augusztus 9./adn/ - finnország és svédország úgy véli, hogy egy észak-európai atomfegyvermentes övezet nemcsak az északi országok érdekeit szolgálná, hanem európa más térségeiben is hasonló megoldásokra ösztönözne - mondotta kalevi sorsa finn miniszterelnök.

finnország, svédország, norvégia, dánia és izland kormányfőinek kétnapos helsinki értekezletét sajtóértekezlettel fejezték be. sorsa ezen elmondta, hogy elvileg norvégiának és dániának sincs kifogása ilyen övezet ellen, de mindkét skandináv állam szívesebben látna olyan formát, amely szervesen illeszkedne a nato és a varsói szerződés tagállamai közti átfogóbb megoldásba.

st vi lb már

07.18 090883 0705

-. -

sk0004 4 230 mtik1006

amerikai repülőgépek - szudán

washington, 1983. augusztus 9. /upi/ - az egyesült államok két awacs felderítő repülőgépet, két kc-10 légi utántöltő repülőgépet, nyolc f-15 típusu vadászrepülőgépet és a gépek kiszolgálására 550 főnyi személyzetet küldött szudánba az elmúlt hétvégén - közölte hétfőn este az amerikai hadügyminisztérium, amelynek ~~msjt~~ külön munkacsoportja foglalkozik a csádi fejleményekkel.

reagan elnök a fentiekről hétfőn este üzenetben értesítette a kongresszust. indoklásában az 1973. évi hadviselési törvényre hivatkozott, amelynek értelmében az elnöknek jogában áll katonai alakulatokat vezényelni külföldre, de erről 48 órán belül értesítenie kell a kongresszust.

megfigyelők emlékeztetnek arra, hogy az egyesült államok repülőgépeinek szudánba irányításával egyidőben nagyobb szabású hadgyakorlatot rendez szudánban, szomáliában, egyiptomban, ománban, valamint közép-amerikában.

az awacs-repülőgépek közül egy a szudáni-csádi határ mentén állandó őrzőjáratot teljesít f-15-ös vadászgépek kíséretében. a vadászgépek pilótái engedélyt kaptak arra, hogy tüzeljenek, ha rájuk is tüzet nyitnak.

ezzel egyidőben az amerikai haditengerészet hajói uton vannak egyiptom felé, fedélzetükön a brigh star ,83 fedőnevű gyakorlatra küldött hadfelszereléssel. a gyakorlaton 5500 amerikai katona vesz részt.

kül

- 4 -

1983.08.09.

a hadgyakorlat idejére további két awacs-repülőgépet vezényeltek egyiptomba két f-16-os vadászgép kíséretében.

négy awacs-repülőgép van jelenleg szaud-arábiában is. ezeket az iraki-iráni háború kitörésekor vezényelték oda.

vi már

07.22 090883 1601

-.-

sk0005 4 230 mtik1007

mcfarlane

dzsidda, 1983. augusztus 9./upi/ - fahd szaud-arábiai király hétfőn késő este fogadta robert mcfarlane-t, az amerikai elnök közel-keleti különmegbizottját, és egy órás megbeszélést folytatott vele.

az amerikai különmegbizott szaud-arábiában nem örvendett tulságosan meleg fogadtatásnak. megérkezése után 24 órát kellett várnia arra, hogy az uralkodó fogadja. előtte egyetlen hivatalos személy sem tárgyalt vele - a szokásostól eltérően szaud al-fejszal külügyminiszter sem.

st-vi lb már

07.30 090883 0524

Rm

-.-

sk0006 4 230 mtik1008

guatemalai puccs - nyilatkozatok

guatemalaváros, managua, mexikóváros, 1983. augusztus 9.
/mti-afp,ap/ - oscar mejia victores tábornok, aki hétfőn néhány
tisztársával megbuktatta rios monttöt, guatemala tábornok-elnökét,
a sikeres államcsíny után néhány órával letette a hivatali esküt.

az eskütétel után tett rövid sajtónyilatkozatában kijelentette,
hogy rios montt megbuktatása a kormányzaton belül történt „normális
változás,” és az új rendszerben a tisztségviselők jó része
megmaradhat eddigi helyén. az új elnök, aki egyben a fegyveres erők
főparancsnoka is, nem fukarkodott az ígéretekkel. így például
alkotmányozó nemzetgyűlési választásokat helyezett kilátásba egy év
mulva, sőt megígérte az elődje által létrehozott rögtönítélő katonai
bíróóságok feloszlását. közép-amerikai megfigyelők ezzel
kapcsolatban utalnak arra, hogy a most megbuktatott rios montt
hatalomra kerülése után szintén „virágzó demokráciát,” ígért, hogy
az után a legkegyetlenebb rémuralmat honosítsa meg a közép-amerikai
országban.

guatemala jövőbeli külpolitikájáról a tábornok úgy nyilatkozott,
hogy „javulni fognak az egyesült államokhoz fűződő kapcsolatok,,.

guillermo toriello egykori guatemalai külügyminiszter hétfőn
managuában azt a véleményét hangoztatta, hogy a rios montt
tábornokot elsöprő államcsíny a washingtoni pentagon és
külügyminisztérium műve. toriello annak a jacobo arbenznek a
kormányában volt külügyminiszter, akit 1954-ben a cia által
szervezett puccsal távolítottak el a hatalomból. hozzáfűzte, hogy
oscar mejia tábornok hatalomra kerülése olyan változás a katonai
vezetésben, amely semmiképpen sem a nép érdekeit szolgálja.

daniel ortega, a nicaraguai kormányzótanács koordinátora hétfőn
szintén annak a véleményének adott hangot, hogy a guatemalai
államcsíny mögött az egyesült államok áll. kijelentette: washington
érdekelte olyan helyzet kialakításában, amelynek révén guatemala
szorosabban bevonható a nicaragua ellen irányuló „közös akcióba,,.

egyébként guatemala eddig is tagja volt annak a washingtoni
iniciatívának „háromszögnek,, amely salvador, honduras és
guatemala részvételével csapatok bevetését irányozta elő a felkelő
mozgalmak ellen és együttes akciók szervezését nicaraguával szemben.

larry speakes, a fehér ház helyettes sajtótitkára hétfőn nem
volt hajlandó megjegyzéseket fűzni a guatemalában történt
változáshoz. mindössze annyit mondott, hogy washington figyelmesen
tanulmányozza a beérkező jelentéseket.

ml lb már

07.38

090883 2511

sk0007 4 230 mtik1009

ortega nyilatkozata

managua, 1983. augusztus 9. /mti-reuter,upi/ - daniel ortega, a nicaraguai kormányzótanács koordinátora figyelmeztetett arra a veszélyre, hogy a hadgyakorlat ürügyén hondurasba érkező amerikai csapatok támadást indíthatnak országa ellen. újságíróknak adott nyilatkozatában hétfőn elmondotta, ebben a helyzetben a sandinista forradalom kénytelen felkészülni arra, hogy megvédje az ország minden talpalatnyi földjét.

a nicaraguai vezető sajtóértekezletével egyidejűleg hondurasba érkeztek azok az amerikai műszaki alakulatok, amelyeknek az a feladatuk, hogy előkészítsék a mintegy 5—6 000 amerikai katona folyamatos odaérkezését. a hét végén amerikai és hondurasi haderők részvételével megkezdődtek az eddigi legnagyobb arányú közép-amerikai hadgyakorlatok, méghozzá a nicaraguai határok térszomszédságában.

daniel ortega leszögezte: országunk joga, hogy ott szerezzon be fegyvert, ahol tud, e fegyverek kizárólag önvédelmi célokat szolgálnak, nem irányulnak egyetlen ország ellen sem. arra a kérdésre, hogy szovjet hajók szállítanak-e fegyvereket nicaraguának, ortega így válaszolt: az egyesült államok vezetésével fegyveres agressziót készítenek elő a sandinista forradalom ellen. ilyen körülmények között a kormánynak nemcsak joga, hanem kötelessége is a nép felkészítése forradalmának védelmére. se nem titok, se nem bűn, ha fegyvereket vásárolunk. nem értjük, miért kellene bárkinek is számot adnunk arról, hogy ilyen vagy olyan felségjelű hajó szállít-e nicaraguának fegyvereket.

ml lb már

08.01 090883 1547

sk0008 4 230 mtik1010

rövid hírek

ensz-cáfolat

new york, 1983. augusztus 9. /upi/ - az ensz szóvivője hétfőn cáfolta, hogy javier pérez de cuellar főtitkár saját rendezési tervet terjesztett volna elő a ciprusi kérdés megoldására. „továbbra is csak tájékozik a helyzetről a biztonsági tanácstól kapott felhatalmazás alapján, a világszervezet főtitkárának nincs rendezési terve, - mondotta a szóvivő. a korábbi jelentések szerint hugo gobbi, az ensz-főtitkár ciprusi különmegbizottja nyújtotta volna át a rendezési tervet a ciprusi külügyminiszternek.

földrengés

athén, 1983. augusztus 9. /adn/ - hétfőn a richter-skála szerint 5,2 erősségű földrengés rázta meg az égei-tenger északi részén fekvő görög szigeteket. a rengés epicentruma limnosz szigeténél volt.

mont blanc

párizs, 1983. augusztus 9. /adn/ - a mont blanc-hegységben 142 alkalommal mozgósították a hegyi mentőket az elmúlt két hónapban. 32 hegymászt már csak holtan találtak meg. a szerencsétlenségek magas számának a francia rendőrség szerint az az oka, hogy az idején aszályos nyáron gyakoribbak a kőomlások.

tartályhajó

fokváros, 1983. augusztus 9. /ap/ - egy hatalmas vontatóhajó a dél-afrikai partoktól a nyílt tengerre vontatja a castillo de bellver nevű spanyol óriástartályhajó orr-részét. a 271 ezer tonnás hajóból, amely szombaton gyulladt ki, hatalmas mennyiségű olaj ömlött a tengerbe. a halban gazdag tengerrész és a parti élővilágot veszélyeztető kiterjedt olajfoltot a benguela áramlat és a kedvező szél egyre távolabb tereli a partoktól. a tartályhajó tatrésze vasárnap elsüllyedt.

ausztrál tiltakozás

canberra, 1983. augusztus 9. /dpa/ - az ausztráliai kormány tiltakozott a francia kormánynál a legutóbbi csendes-óceáni francia atomkísérlet miatt. canberrai értesülések szerint franciaország pénteken, egy nappal a hirosimai atombomba évfordulója előtt ismét nukleáris kísérletet hajtott végre, egy 8 kilotonnás szerkezetet robbantott fel a mururoa-korallszigeten.

to lb már

08.33

090883 2013

sk0009 4 230 mtik1011

majmok és emberek

east lansing, 1983. augusztus 9. /ap/ - az emberek tanulhatnának az emberszabásu majmoktól, hogyan kell több érzelemmel és gyengédséggel utódokat nevelni - állapította meg hétfőn a majmok viselkedését tanulmányozó amerikai tudósoknak a michigani east lansingban rendezett szimpóziumán terry maple, az összehasonlító pszichológia professzora.

terry maple tíz évig tanulmányozta az orángutánok, csimpánzok és gorillák viselkedését. megfigyelései alapján fejlesztette ki elméletét „a természetes gyermekgondozásról”, „ugy véli, teóriája „modellként”, „szolgálhatna a szülői problémák megoldásához.

maple szerint a korholást addig nem szabad alkalmazni, amíg a gyermek nem érti, mit mondanak. a gyermeket „ki kell menteni”, a kellemetlen, zavaró helyzetekből, ahogy azt az emberszabásuak is teszik. a szülőknek nem szabad elkülöníteni gyermekeiket, hanem „tartani, hordozni, érinteni, gondozni”, kell őket. a főemlősök igen szoros kontaktusa utódaikkal bizalmat és biztonságérzetet eredményez a szülőkkel szemben - hangsúlyozta az amerikai tudós.

to lb már

08.51 090883 1107

--

sk0010 4 230 mtik1012

felső-volta - amerikai reagálás

washington, 1983. augusztus 9. /upi/ap/ - az amerikai külügyminisztérium hétfőn bejelentette, hogy az egyesült államok a jövőben is szeretné fenntartani „az együttműködésen alapuló gyümölcsöző kapcsolatokat”, felső-volta új kormányával, amely a múlt héten államcsíny útján került hatalomra a nyugat-afrikai országban. a külügyminisztérium ezen kívül közölte: washington üdvözli az új felső-volta vezetőségnek azt a szándékát, hogy el nem kötelezett politikát folytat.

az új kormány vezetője, thomas sankara százados - aki augusztus 4-én távolította el a hatalomból jean-baptiste ouédraogo elnököt - kijelentette: az új kormányzó szerv, a nemzeti forradalmi tanács jó kapcsolatokat kíván fenntartani minden országgal, külpolitikai téren pedig el nem kötelezett irányvonalat követ.

az amerikai külügyminisztérium, amely hétfőn kedvezően ítélte meg sankara állásfoglalását, nyilatkozatában egyebek között hangsúlyozta: „elutasítunk ugyan mindenfajta erőszakos és alkotmányellenes kormányváltozást, bárhol is történjék az, de az kizárólag felső-volta ügye, hogy milyen kormányzati formát választ.„

gf lb már

09.05 090883 1170

--

sk0011 4 230 mtik1013

rövid hírek

merénylet

moissac /franciaország/, 1983. augusztus 9. /ap/ - két robbanás történt egyidejűleg hétfőn a franciaországi moissacban egy építkezési vállalat és egy energetikai cég épületében. mindkét vállalat részt vesz egy atomerőmű építésében a délkelet-franciaországi város környékén. a robbanás senkit sem sebesített meg, de 20 millió frank értékű kárt okozott a két cégnek. az akciót később egy „atomellenes mozgalom„ nevű szervezet vállalta magára.

dél-afrika - tömeges letartóztatások

johannesburg, 1983. augusztus 9. /afp/ - a dél-afrikai ciskei bantusztánban - a szinesbőrűek számára elkülönített egyik területen - két embert, köztük egy 16 éves fiút, agyonlőttek a rendőrök szombaton, több mint kétszáz személyt pedig őrizetbe vettek hétfőn, mert megsértették a hatóságok által elrendelt kijárási tilalmat mdantsane helységben. a kijárási tilalmat azért rendelték el, mert a helyi lakosság bojkottálta az autóbuszokat a tarifaemelés miatt, és véres incidensek törtek ki.

athén - tüntetők

athén, 1983. augusztus 9. /reuter/ - több mint 15 ezer tüntető gyűlt össze a görög fővárosban az akropolisz körül, hogy tiltakozzék az amerikai atomfegyverkezési politika ellen. a tömeg körülvette a 25 évszázados fellegrárat, majd békés menetben vonult a parlamenthez.

Nhu

richter krakkóban

varsó, 1983. augusztus 9. /pap/ - a krakkói filharmónia termében hétfőn koncertet adott szvjatoszlav richter, a világhírű szovjet zongoraművész. a lengyel közönség hosszasan ünnepelte csajkovszkij és rahmanyinov műveinek előadását. a szovjet zongoraművész szinte minden évben ellátogat krakkóba.

elfelejtett részletek

moszkva, 1983. augusztus 9. /mti/ - több mint 150 ezer fényképen örökítette meg r. kolesznyikov szovjet fizikus moszkva régi épületeinek azokat a művészi részleteit, amelyek mellett a járókelők szinte nap mint nap elmennek. csupán a moszkvai vaskerítésekről mintegy kétezer felvétel készült, s ezeken két egyforma rács nem található. a fizikus tematikus albumjaiban külön sorozat örökíti meg a kő- és fapadlókat, a balkonokat, lépcsőházakat, stukkódíszeket. ma már egyre gyakrabban használják archivumát a restaurátorok, és számos moszkvai épület belsejét fotói alapján állították össze.

gf hj lb

10.15 090883 2285

-.-

sk0012 4 230 mtik1014

csád

tripoli/n,dzsamena, 1983. augusztus 9. /mti-ap/reuter/afp/ - az egyesült államok egy rc-35 típusu rádiófelderítő repülőgépet is küldött szudánba - közölte hétfőn az amerikai hadügyminisztérium egyik névtelenséget kérő tisztségviselője.

a big ear /nagy fül/ névre keresztelt repülőgép az egyik nyugat-európai támaszpontból repül át szudánba, hogy csatlakozzék a két e3a típusu, nagyhatósugarú fedélzeti radarral ellátott awacs felderítő repülőgéphez. a big ear feladata a csádi kormánycsapatokkal szemben álló erők rádióüzeneteinek lehallgatása lesz.

libia hétfőn hivatalosan cáfolta a csádi kormány újabb provokatív vádaskodását, amely szerint pénteken faya largeau oázisváros fölött lelőttek volna egy libiai repülőgépet és pilótáját elfogták. a csádi hatóságok hétfőn mutatták be a nyilvánosság előtt az állítólag három nappal korábban elfogott pilótát.

a jana libiai hírgyűjtő hétfőn közölte, hogy ezt a pilótát már 1981 óta fogva tartják csádban. hiszén hábré katonái akkor fogták el, amikor libia az akkori kormányfő, guk uni veddei kérésére csapatokat küldött csádba. a n,dzsamenai kormány most libia megrágalmazására használja fel a pilótát - mutatott rá a jana hírgyűjtő.

a csádi kormány n,dzsamenában állomásozó zaire-i csapatokat irányított az északi frontra - jelentette a upi amerikai hírgyűjtő. zaire egyébként hétfőn jelentette be, hogy újabb 700 katonát küld csádba, a guk uni veddei volt kormányfő vezette csapatok által szorongatott kormánycsapatok támogatására. az újabb csapategységgel 2450-re emelkedik a csádba küldött zaire-i katonák száma.

to/vi lb
10.18 090883 1630

--

sk0013 4 230 mtik1015

Lengyelország - trud

moszkva, 1983. augusztus 9. /taszsz/ - a lengyelországi helyzet normalizálódása ellenére továbbra sem szüntették be tevékenységüket azok az erők, amelyek még mindig abban reménykednek, hogy sikerülhet letéríteni az országot a szocializmus útjáról - írja varsói tudósításában kedden a trud című szovjet napilap.

a lengyelországi ellenzék közvetlen kapcsolatban áll a nyugati ideológiai diverziós központokkal. ezek irányítják működését, s ehhez pénzügyi támogatást is biztosítanak.

a lélektani hadviselés módszerei között a leggyakoribb a tudatos hazugságok terjesztése, a tények elferdítése, a sikerek elhallgatása, illetve a különböző nehézségek túlhangsúlyozása. azt sugalmazzák a lengyeleknek, hogy a néptömegek és a hatalom képviselői „kibékíthetetlen ellentétben” állnak egymással. önkényesen magyarázzák a közelmúlt, és általában a lengyel történelem eseményeit, a lengyelek nemzeti érzelmeire próbálnak hatni.

a lengyelország felé sugárzott rádióadásokban egész sor olyan kifejezést honosítottak meg, amelyek a hitleri megszállás idejét idézik: „földalatti mozgalom”, „konspiráció”, „ellenállási mozgalom”, „kollaboránsok”, stb.

Mu

az ideológiai diverzánssok a „független, demokratikus lengyelországról,„ szóló fejtegetéseikkel a nemzetközi imperializmus céljait próbálják valóra váltani. az országban azonban egyre növekszik azoknak a lengyeleknek a száma, akik megvetéssel utasítják el a nyugati koholmányokat és „tanácsokat,„ - állapítja meg végezetül cikkében a trud.

gf lb már

11.04 090883 1563

-. -

sk0014 4 230 mtik1016

borge martinez - the guardian

London, 1983. augusztus 9. /mti/ - nicaragua nem jelenthet veszélyt az egyesült államok biztonsági érdekeire, ahogy washingtonban azt állítják. egyfelől nem áll szándékában támadást intézni az egyesült államok ellen, másfelől nem is volnának meg erre eszközei - jelentette ki tomas borge martinez, nicaraguai belügyminiszter a the guardian című lap keddi számában megjelent nyilatkozatában.

ha egyáltalán létezik „veszély,„ washingtonra nézve, ennek politikai, erkölcsi alapjai vannak: nicaragua a saját útját akarja járni - saját, demokratikusan megválasztott kormánnyal és önálló emberi jogi politikával - fűzte hozzá a miniszter, majd kifejtette, hogy az amerikai állításokkal szemben a szovjetunió sosem adott parancsokat managuának, segítségét sosem kötötte feltételekhez, és sosem beszélt támaszpont létesítéséről nicaraguai területen. borge martinez szerint reagan önmaga ellen indított háborút, amikor hadihajókat küldött nicaragua partjaihoz, hiszen az amerikai közvélemény is ellene fordult.

belpolitikai kérdéseket érintve elmondta, hogy 1985-ben a terveknek megfelelően választásokat tartanak az országban. jelenleg 12 párt tevékenykedik nicaraguában, és valamennyinek megvan a törvény biztosította lehetősége, hogy induljon a választáson.

a miniszter közölte, hogy a managuai kormányzat a vegyes gazdaság politikáját akarja érvényre juttatni, de úgy, hogy a forradalmi átalakuláson belül a társadalmi szektorra helyezi a hangsúlyt. „vannak olyan vegyes gazdaságok, amelyek a gazdagoknak kedveznek, a miénk a szegények érdekeit fogja szolgálni,„ - hangsúlyozta, hozzátéve, ez nem jelenti azt, hogy az állam nem támogatja kölcsönökkel és kedvezményekkel a mezőgazdasági és ipari magánvállalatokat.

Mur

kizárólag a szerkesztőségek tájékoztatására

tomas borge martinez szerint kuba két területen követett el hibát: a mezőgazdasági és a kulturális politikájában. kifejtette, hogy kuba mechanikusan alkalmazta a forradalom koncepcióit. nicaragua nem akarja elkövetni ezt a hibát - közölte.

rp/so már

11.15 090883 2136

--

sk0015 4 230 mtik1017

spiljak

belgrád, 1983. augusztus 9. /mti/ - jugoszláviának tito nélkül is volt ereje ahhoz, hogy folytassa a titoi politikát, nem igazolódtak be azok a találgatások, amelyek a tito halála utáni jugoszláviára vonatkoztak - jelentette ki mika spiljak, a jugoszláv államelnökség elnöke az isztriai-félszigeten fekvő pazinban egy évfordulós ünnepségen mondott beszédében.

spiljak emlékeztetett rá, hogy a kollektív vezetés eredményeként semmilyen hatalmi harcra nem került sor jugoszláviában tito halála után, s alaptalanak bizonyultak az ország részekre való szakadására vonatkozó találgatások. nem igazolódtak be az a jóslat sem, hogy jugoszláviának tito nélkül nem lesz ereje folytatni el nem kötelezett és önigazgatási politikáját. a jelenlegi gazdasági nehézségek kapcsán elhangzottak olyan jóslatok is, hogy jugoszlávia szét fog hullani, mert megerősödtek a köztársaságok és mert, ugymond nincsenek távlatok. a koszovói események még inkább alátámasztani látszóttak ezeket a jóslatokat. a koszovói helyzetet azonban nagyobb problémák nélkül rendeztük, nem semmisítjük meg a nemzeti szabadságokat, hanem ellenkezőleg, erősítjük, s ezen keresztül erősítjük az ország egységét is - mondotta a jugoszláv államelnök. spiljak végül kiemelte: jugoszlávia elég erőt talált ahhoz is, hogy igen határozott intézkedéseket tegyen a gazdaság megszilárdítása érdekében.

kd/na már

12.02 090883 1397

Ud

--

sk0016 4 230 mtik1018

egyházak világtanácsa

vancouver, 1983. augusztus 9. /mti-dpa/ - az egyházak világtanácsának a kanadai vancouverben folyó 6. közgyűlése állást foglalt a béke védelmében és a fegyverkezése verseny befejezése mellett.

a több mint 100 ország 280 keresztyén egyházát /a római katolikus kivételével/ tömörítő szervezet földünk keresztyén és nem keresztyén lakóihoz intézett hétfői üzenetében egyéb témák mellett kitér a világbéke kérdésére is. ennek előfeltételét az emberek és a nemzetek közötti igazságos kapcsolatokban jelöli meg. „a kirivó, állandó és elnyomó igazságtalanság háborúhoz vezet, a béke fájának gyökereit az igazságosság élteti,, - hangsúlyozza az üzenet.

az egyházak világtanácsa nyomatékosan sürgeti a fegyverkezés verseny befejezését. „a válság ideje ez valamennyiünk számára. a fegyverkezési hajszát hatalmas erőforrásokat emészt fel, amelyekre az emberiség élelmiszerral való ellátásához és alapvető egészségügyi szolgáltatások biztosításához lenne szükség,, - mutat rá az egyházak világtanácsának üzenete.

to kf ng
13.16 090883 1065

--

sk0017 4 230 mtik1019

nagy-britannia - argentina

London, 1983. augusztus 9. /mti/ - raymond whitney, a brit külügyminisztérium parlamenti államtitkára kedden „provokatív és veszélyes,, lépéseknek minősítette argentina részéről a falkland-szigetek térségében a közelmúltban lezajlott incidenseket. a brit kormány szerint argentin repülőgépek és hajók megsértették a szigetek köré vont 150 mérföldes „tilalmi övezetet,,. a falklandokon állomásozó brit erők távozásra kényszerítették a „behatólókat,,.

argentina - vélik londonban - ilyen akciókkal próbálja maga mellé állítani a nemzetköz közvéleményt a szigetek ügyében ősszel tartandó ENSZ-vita előtt. az államminiszter közölte, hogy a brit kormány továbbra is nagy figyelemmel kíséri az argentin lépéseket.

Al

kül

- 15 -

1983.08.09.

a falklandokkal kapcsolatos az a hír is, hogy - amint a brit alsóház külügyi bizottsága legutóbbi jelentésében megállapította - eddig 250 millió fontba került a szigeteken keletkezett háborús károk helyreállítása, a végösszeg pedig elérheti a 400 milliót is. a the times értesülése szerint csupán az új falklandi repülőtér megépítése 215 millió fontot emészt majd fel.

rp/th ng

14.06 090883 1150

-. -

sk0018 4 230 mtik1021

hadgyakorlat jugoszláviában

belgrád, 1983. augusztus 9. /mti/ - belgrádban kedden bejelentették, hogy szeptember közepén a macedon köztársaság területén „egység-83”, fedőnévvel kombinált harcászati gyakorlatot fognak tartani, amelyben a jugoszláv néphadsereg egységei mellett területi és polgári védelmi alakulatok is részt vesznek. a hadgyakorlat része a jugoszláv fegyveres erők és a lakosság rendszeres védelmi kiképzésének, és bár a résztvevők száma a kötelező előrejelzésnél megállapított 25 000-es szint alatt marad, a gyakorlatról tájékoztatták az európai biztonsági és együttműködési értekezlet valamennyi résztvevőjét és albániát is, amely nem szerepel a helsinki zárókmány aláírói között.

a belgrádban kiadott közlemény szerint a hadgyakorlat a jugoszláv totális nemzetvédelmi rendszer keretébe illeszkedik bele, a nemzetvédelmi rendszer a lakosság negyven százalékát fogja át, mintegy nyolc millió embert, és az a célja, hogy az országot képessé tegye olyan akciókra, amelyek a természeti katasztrófáktól jugoszlávia függetlenségének, szuverenitásának, területi egységének és alkotmányos rendjének megvédéséig terjednek.

kd/th ng

14.22 090883 1169

ld

-. -

sk0019 4 230 mtik1022

comiso - tiltakozások

róma, 1983. augusztus 9. /taszsz/ - mind az olasz társadalomban mind politikai körökben nagy felháborodást keltett a rendőrség brutális fellépése a szicíliai comiso támaszpont körül tüntető békeharcosok ellen. mint jelentettük, a tüntetők elleni rendőrségi akció során mintegy nyolcvan-an megsérültek és a rendőrök 40 tüntetőt őrizetbe vettek.

az olasz kommunista párt titkársága nyilatkozatban ítélte el a rendőri önkényt. a nyilatkozat alázza, hogy a történetekért a kormány felelős, és hogy a comisoi békés tüntetők szétverése, fegyvertelen emberek bántalmazása lényegében kísérlet volt a hatóságok részéről a békeharcosok megfélemlítésére.

a titkárság nyilatkozatában az olasz kommunisták szolidaritásáról biztosítja az európai békeszerető erőket, amelyek a szicíliai atomtemető ellen tiltakoznak. felhívja a pártszervezeteket, hogy fokozzák erőfeszítéseiket a kiegyensúlyozott és ellenőrzött leszerelés folyamatának megindításáért, a meglévő nukleáris fegyverzet befagyasztásáért. ezzel elkerülhető lenne, hogy olaszország belesodródjék a fegyverkezési hajszájába újabb fordulója - huzza alá a nyilatkozat.

mint az olasz lapok hírül adták, az olasz lapokban a haladó társadalmi szervezetek, a szakszervezetek képviselői tiltakoztak a rendőrség brutális fellépése ellen.

az ügyben a politikai pártok parlamenti csoportjai interpellációval fordultak a kormányhoz. az interpelláció benyújtói szerint a rendőrség már jóval a hétfői összecsapás előtt mesterségesen szította a helyzetet comisoban, a tüntetők között lévő parlamenti képviselőket pedig megfenyegették - hangoztatják az olasz törvényhozók.

az amerikai hírügynökség római jelentése szerint az olasz rendőrség - a közvélemény nyomására - vizsgálatot indított a comisói súlyos incidens ügyében.

ht ng

14.59

090883 1841

ll

sk0020 4 230 mtik1023

genfi tárgyalások - willy brandt

bonn, 1983. augusztus 9. /mti/ - az európai közép-hatótávolságu fegyverek korlátozásáról folyó genfi tárgyalások kilátásait illetően növekvő mértékben vagyok borulátó, a két nagyhatalom megegyezésébe vetett reményt azonban az utolsó pillanatig nem szabad feladni - jelentette ki kedden willy brandt, az ellenzéki német szociáldemokrata párt elnöke, a deutscher depeschen-dienst hírügynökségnek adott interjújában. brandt nyilatkozatában azt szorgalmazta, hogy mindaddig, amíg „csak a remény szikrája van pozitív eredmény elérésére, hosszabbítsák meg a genfi tárgyalásokat,,.

a szociáldemokrata vezető bírálta a bonni kormányt, mert az ahelyett, hogy önálló politikával megpróbálná befolyásolni a genfi tárgyalások kimenetelét, ellentmondásos nyilatkozataival még csak bonyolítja a helyzetet.

brandt kitért az elől a kérdés elől, hogy ősszel személyesen is részt vesz-e majd a nyugatnémet békemozgalom akcióiban, ami az spd és a békemozgalom összefogását jelentené az amerikai rakéták telepítése ellen. az spd elnöke csupán annyit közölt, hogy a szociáldemokrata párt tagsága először a szakszervezeti szövetség szeptember 1-i, háborúellenes rendezvényein fog nagy számban fellépni a fegyverkezési verseny ellen.

kizárólag a szerkesztőségek tájékoztatására!

willy brandt arra a kérdésre, hogy nem lenne-e helyes, ha ő - mint az enyhülés „történelmi szervezője,, - ismét a szovjetunióba utazna a megegyezés előmozdítása érdekében, a következőket válaszolta: „először is, ez nemcsak az egyik féltől függ. másodsor, nem hiszem, hogy most utazásokkal lényeges hatást tudnék elérni.,,

fkj/th ng

15.25

090883 1721

AL

sk0021 4 230 mtik1024

nagaszaki - évforduló

nagaszaki, 1983. augusztus 9. /afp/ap/upi/reuter/ - kedden nagaszakiban mintegy huszezer ember részvételével tömeggyűlésen emlékeztek meg a város elleni atomtámadás 38. évfordulójáról. a megmozdulás résztvevői 11 óra 2 perckor - annakidején ebben az időpontban robant a bomba - egyperces hallgatással adóztak a 74 ezer áldozat emlékének.

nagaszaki polgármestere a tömeg előtt elhangzott beszédében azt javasolta, hogy indítsanak békeküldöttséget a két világhatalom vezetőihez. „nagaszaki legyen az utolsó város, amely átélte az atomtámadást”, - jelentette ki a polgármester és a továbbiakban olyan nemzetközi orvosközpont létrehozását sürgette, amely az atomtámadás túlélőit részesítené gyógykezelésben.

nagaszakiban, az atomfegyverkezés elleni nemzetközi értekezlet résztvevőinek körében felháborodást keltett, hogy hétfőn a várostól mindössze 48 kilométerre lévő szaszebo amerikai támaszpontra érkezett a midway amerikai repülőgép-anyahajó. az értekezletnek a tokiói és a hirosimai ülés után hétfőn nagaszakiban folytatódott tanácskozásán tiltakozó nyilatkozatot fogadtak el, amely a békés megemlékezés elleni kihívásnak minősítette a midway látogatását. tokióban egy amerikai katonai személyiség „merő véletlenségnek”, minősítette a két esemény egybeesését.

gf kf ng

15.37 090883 1329

--

sk0022 4 230 mtik1025

közép-amerika - fdp

bonn, 1983. augusztus 9. /mti/ - éles támadás érte kedden az egyesült államok közép-amerikai politikáját a német szabaddemokrata párt részéről.

helmut scha:fer, a párt parlamenti frakciójának külpolitikai szóvivője, aki most tért vissza közép-amerikai útjáról, azt vetette a reagan-kormány szemére, hogy a jobboldali diktatúrákat támogatja a térségben, és eltűri, hogy például a salvadori vezetésben gyilkosok is helyet foglaljanak.

ed

a nyugatnémet kormánypárti politikus a leghatározottabban elutasította, hogy az amerikai kormány katonai nyomást gyakoroljon nicaraguára. a nagyszabású hadműveletek nicaragua partjainál nem járulnak hozzá a feszültség csökkentéséhez - mondta. a szabaddemokrata képviselő a helyszínen szerzett tapasztalatai alapján annak a véleményének adott hangot, hogy az egyesült államok nicaragua elleni felvonulási terepnek használja fel hondurast, amelynek kormánya nem rendelkezik kellő függetlenséggel.

a nicaraguai haladó rendszer vezetőivel folytatott tárgyalásaiból schäfer azt a következtetést vonta le, hogy a külső fenyegetés nyomán a lakosság növekvő mértékben sorakozik fel az ország vezetése mögött.

a szabaddemokrata politikus felszólította a kohl-kormányt, hogy ne álljon ki rosszul értelmezett szolidaritásból a reagan-kormány politikája mellett, ne szüntesse be nicaragua segélyezését, inkább támogassa a contadora-csoport államainak békéltető akcióit.

fkj/th ng

15.46 090883 1467

-. -

sk0023 4 300 mtik1026

ulster - zavargások

belfast, 1983. augusztus 9. /ap/reuter/ - kiterjedt zavargások voltak hétfőn este és keddre virradó éjszaka észak-írországban. kedden n volt a 12. évfordulója annak, hogy a londoni kormány törvénnyel engedélyezte a bírósági eljárás nélküli internálást a tartományban. a törvény 1971-től 1976-ig volt érvényben.

belfast katolikus negyedében barrikádokat emeltek, és álarcos fiatalok felgyújtottak egy autóbust. a rendőrség gumilövedékeket is alkalmazott a tüntető tömeg feloszlására.

londonderryben a tüntetők felgyújtottak két üzletet és egy butoráruházat. a kár több százezer fontra rug. a katolikus közösséghez tartozó fiatalok benzines palackokat és köveket dobáltak a rendőrökre, akik közül kettő megsebesült. ugyancsak londonderryben pokolgép robbant egy parkoló rendőrautó közelében. a gépkocsi lángba borult, de személyi sérülés ebben az esetben nem történt. az egyéb helyeken elkövetett erőszakos cselekményeknek több sebesültje van, közülük az egyiknek súlyos az állapota. a két nagyvároson kívül zavargások voltak észak-írország több más helységében is.

Al

a rendőrség összesen 64 személyt tartóztatott le, köztük két amerikai is. ezek egyike a noraid elnevezésű, egyesült államokbeli szervezet egyik vezetője. a noraid az északi katolikusokkal rokonszenvező ir származású amerikaiakat tömöríti.

kf ng
15.57 090883 1371

-. -

sk0024 4 230 mtik1027

rövid hírek bulgáriából

szófia, 1983. augusztus 9. /mti/ - kedden a bolgár fővárosban megnyílt az esztétikai nevelés nemzetközi szervezetének /insea / hetedik európai, afrikai és közel-keleti regionális kongresszusa. huszonöt ország 150 neves pedagógusa, szociológusa, művésze vesz részt a tanácskozáson, amelynek fő témája a harmonikus személyiségformálás lehetőségeinek jobb kihasználása. az insea az unesco égisze alatt működő szervezet, amely az esztétikai nevelés elméleti és gyakorlati szakembereit tömöríti.

x x x

háromezer, a xi. századból származó bizánci bronzérmét találtak a bulgáriai szilisztrában egy lakóház alapjainak kiásásakor. bulgária területén még sohasem bukkantak ilyen gazdag leletre bizánci érmékből.

x x x

julius elejétől augusztus végéig kísérleti jelleggel szputnyik segítségével cserélik ki bulgária és a szovjetunió között a műszaki-tudományos információkat. a két partnerszervezet között, amelyek az automatizált információcsere országos központjai, eddig hagyományos telefonkapcsolat állt fenn. ha a kísérlet beválk, végleg áttérnek a műhold útján történő információátvitásra.

ék/ra ng ng
16.28 090883 1293

ll

-. -

sk0025 4 300 mtik1029

szojuz t-8 - krasznaja zvezda /1.rész/

moszkva, 1983. augusztus 9. /mti/ - az április 20-án utnak indult szojuz t-8 űrhajónak - mint annak idején a magyar sajtó is hírt adott róla - nem sikerült összekapcsolódnia a szojuz-7 - kozmosz- 1443 űrkomplexummal. arról, hogy miért nem sikerült az összekapcsolás, vlagyimir tyitov űrhajós, a szojuz t-8 parancsnoka számolt be a krasznaja zvezda, a szovjet hadsereg lapja keddi számában.

az olvasók leveleire válaszul írt beszámolójában tyitov leírta, már a második fordulónál - amikor a megközelítést és összekapcsolást irányító rádiórendszert ellenőrizték - kiderült, hogy a felbocsátás idején csukott állapotban lévő parabolaantenna nem fordult pontosan a megfelelő helyzetbe. az ellenőrző lámpa nem gyulladt ki. eleinte arra gyanakodtak, hogy csupán a jelzőlámpával van baj, a további vizsgálat azonban kiderítette, hogy a hiba az antennában van.

az űrhajósok tájékoztatták a földi irányító központot, ahonnan utasítást kaptak, hogy egyelőre végezzék rutinfeladataikat, addig a ,,földiek,, török majd a fejüket, mit lehetne tenni.

az összekapcsolás szokásos rendje az, hogy az űrhajó összesen négy pályamódosító manővert hajt végre, hogy célba vegye az űrállomással való találkozás kiszámított pontját. a szaljtól 20 kilométerre aztán bekapcsolódnak az automata irányító rendszerek. a két objektum közötti távolságot és a közelítés sebességét mérő berendezések adatai megjelennek az űrhajó kijelzőiben és a földi irányító központban egyaránt, az űrhajó számítógépe pedig szükség esetén ennek megfelelő módosításokat hajt végre a repülésben. ezer méteres távolságból az űrhajósok már kézi irányítással is végre tudják hajtani a közelítést.

ezúttal a földi irányító központ hosszas tanakodás után úgy döntött, hogy tyitov, sztrekalov és szerebrov próbálják meg az antenna és a mérőberendezések segítségével végrehajtani az összekapcsolást, annak ellenére, hogy az egyébként sokféle rendkívüli helyzetre felkészített űrhajósok kiképzésük alatt ilyen feladattal soha nem találkoztak. az űrhajózás azonban még ma is - bármennyire hétköznapiak tűnjék is - számos váratlan helyzetet tartogat és ezekkel meg kell birkózni. /folyt/

hj/th ht pi

17.32 090883 2228

sk0026 4 230 mtik1030

sojuz t-8 - krasznaja zvezda /2.rész/

a sojuz t-8 esete csupán abból a szempontból volt új, hogy ezúttal megpróbálták kézi irányítással pótolni az automatikus rendszerek feladatát. 1974 nyarán szafranov és gyomin tért vissza a földre a tervezettnél korábban, minthogy nem sikerült az összekapcsolás, 1976-ban pedig a sojuz 32 személyzete, zudov és rozsgyesztvenszkij tért vissza biztonsági okokból a földre - mint erről egyébként egyszer zudov az mti tudósítójának jelenlétében beszámolt.

a tyitov vezette három fős csapat a 19. fordulat idején hozzálátott e feladat megvalósításához. először meglátták az űrállomást, aztán beléptek abba az övezetbe, ahol kapcsolatba tudtak lépni a földi központtal. a két objektum távolságát az űrhajó „ablakán”, lévő koordinátarendszerrel igyekeztek megállapítani: abból, hogy a négyzethálóban mekkora helyet foglal el az űrkomplexum. miután a távolság szemmértékre nem változott, az irányítóközpont utasítására ötven másodpercre bekapcsolták a hajtóműveket. mire azonban az űrállomás közelébe jutottak, az űrhajó a föld árnyékába került, s a manőver végrehajtásához túl nagy volt a sebessége. megszűnt a kapcsolat a földi irányító központtal, azt pedig minden autóvezető tudja, hogy milyen nehéz sötétben megállapítani a szembejövő jármű távolságát és viszonylagos sebességét.

tekintettel a viszonylag nagy sebességre, amely felvetette egy esetleges ütközés lehetőségét, a földdel való kapcsolat hiányában tyitov parancsnok egy rövid, de nem eléggé sikeres fékezési kísérlet után úgy döntött, hogy ebben a fordulóban elkerüli az űrhajótól alig 160 méternyire lévő űrállomást.

ezután még jó fél órát - egy örökkévalóságot - kellett várniuk az űrhajósoknak, amíg újra kapcsolatot tudtak teremteni a földdel. türelmetlenül várták, milyen döntés született az irányító központban. a következő kapcsolatteremtésnél utasítást kaptak, hogy készülődjenek a leszállásra.

a döntés oka az volt - mint már a korábbi esetekben is, mikor a kézi irányítású összekapcsolást ki sem próbálták -, hogy újabb manőverek esetén esetleg annyi üzemanyag fogyott volna, hogy a maradék nem lett volna bizonyosan elég a biztonságos visszatéréshez.

mint ismeretes, 24 órával a sikertelen összekapcsolási kísérlet után a sojuz t-8 mindhárom utasával sikeresen földet ért.

hj/na ht pi

17.39

090883 2345

sk0027 4 230 mtk1031

rövid hírek

tűzhányó

dzsakarta, 1983. augusztus 9. /ap/reuter/ - három éves szünet után kedden ismét kitört az indonéziai gamalama tűzhányó. az izzó lávafolyam előtt a környező falvak 6000 lakosát kellett elköltöztetni. a 715 méter magas tűzhányó dzsakartától 2720 kilométerre északkeletre, az északi maluku-szigetcsoporthoz tartozó ternate szigeten fekszik. 1882 óta négy ízben lépett működésbe.

svájci repülőgép

bern, 1983. augusztus 9. /reuter/ - hegyoldalnak ütközött a svájci légierő egyik kétszemélyes vadászgépe, - jelentette a svájci hadügyminisztérium. a repülőgép kétfőnyi személyzete életét vesztette. a baleset oka egyelőre ismeretlen.

gyaloglás - rekord

perth, 1983. augusztus 9. /afp/ - 135 nap alatt 8300 kilométert tett meg gyalogszerrel egy negyvenéves ausztráliai férfi, s ezzel megdöntötte a hosszútáv gyaloglás eddigi világrekordját. ron grant, aki bevallása szerint nem sportolt rendszeresen, az amerikai tarak kauff tavalyi rekordját adta át a multnak, kauffnak 10 nappal hosszabb idő kellett ugyanekkora távolság megtételéhez.

usa - bűnözők

washington, 1983. augusztus 9. /afp/ - ez év első három hónapja alatt több mint 13 ezer bűnözőt vetettek börtönbe az egyesült államokban, s velük együtt jelenleg 425.678 amerikai állampolgár tölti büntetését a különböző fegyházakban. az amerikai igazságügyi minisztérium statisztikai adatai szerint ez év március 31-én minden százezer amerikai állampolgár közül 175 börtönben volt.

kzs hf pi

17.55 090883 1516

kül

- 24 -

1983.08.09.

sk0028 4 230 mtik1032

a szerkesztőségek tájékoztatására!

kinai pilóta

peking, 1983. augusztus 9. /reuter/afp/ - kina követeli dél-koreától annak a kínai pilótának a kiadatását, aki vasárnap dél-koreába szökött egy mig 21-es repülőgéppel.

a kínai külügyminisztér^{ium} kijelentette, hogy ,, a dél-koreai hatóságoknak nemcsak a repülőgépet, hanem a pilótát is vissza kell adniuk kínának,, arról azonban nem szólt, hogy peking folyamodott-e hivatalos formában is ilyen kérelemmel szöulhoz.

a szöuli kormány szerint a 46 éves szun tien-csin politikai menedékjogot kért egy harmadik államtól, feltehetőleg tajvantól. kedden szöulban közölték, hogy a kormány úgy határozott: szunt tajvanra küldik. tajvan 3,5 millió dollárt ajánlott fel a disszidens pilótának, ha letelepszik a szigeten.

a kormány keddi ülése után illetékesek jelezték, hogy dél-korea peking várható állásfoglalásáig visszatartja a gépet. a kínai nyilatkozat peking részéről az első hivatalos beismerése annak, hogy az eddig eltűntnek minősített pilóta dél-koreába távozott.

kj hf pi

18.13 090883 1104

-.-

sk0029 4 230 mtik1033

guatemala - izvesztyija

moszkva, 1983. augusztus 9./taszsz/ - a guatemalában hétfőn lezajlott államcsiny háttérében az áll, hogy efrain rios montt többé már nem felelt meg az egyesült államok érdekeinek és ezért egy számukra megfelelőbb embert ültettek a helyére - írja a keddi izvesztyija a guatemalai puccsról.

rios montt rendszerének már-már a népiirtás határait suroló terrorja latin-amerika-szerte elégedetlenséget és a világ közvéleményének tiltakozását váltotta ki. ehhez hozzájárult még az is, hogy rios montt a belső politikai nyomásnak kénytelen volt

engedni és „választásokat”, „ígért a jövő év nyarára. ezek a választások nem illettek bele a hivatalos washingtoni tervekbe - írja az izvesztyija kommentátora. eljött az ideje annak, hogy rios monttot eltávolítsák és helyébe megtalálták a megfelelő embert - a guatemalai hadsereg „héjája”, „humberto mejia személyében.

humberto mejia elődjéhez hasonlóan választásokat ígért, de azok időpontjáról, előre látóan nem beszélt. beszélt ugyanakkor a „baloldali gerillák”, elleni harc folytatásáról.

a guatemalai események logikusan illeszkednek washington agresszív közép-amerikai terveibe. az egyesült államok elképzelése szerint a nicaraguai és a salvadori hazafiak elleni összeesküvéshez, amelyet a közelgő katonai erődemonstráció is támogat, szükség van arra is, hogy kegyetlen diktatórikus rendszerek legyenek uralmon a térségben. a guatemalai puccs világosan bizonyítja, hogy washington nyílt katonai intervencióra készül közép-amerikában - írja végezetül az izvesztyija.

kzs hf pi

18.38 090883 1581

-. -

sk0030 4 230 mtik1035

afrikai hírek

felső volta - kormány

ouagadougou, 1983. augusztus 9. /reuter/ - sankara százados, felső-volta új katonai vezetője eltávolította az ország eddigi kormányát - közölték kedden ouagadougou-i hivatalos források. sankara hétfőn megbeszéléseket folytatott valamennyi minisztérium vezető polgári tisztviselőivel, s felkérte őket arra, hogy irányítsák az intézmények munkáját addig, amíg kinevezi az új kormányt. sankara nem nyilatkozott arról, hogy az új kormány kinevezése mikorra várható.

lesotho - dél-afrika

maseru, 1983. augusztus 9. /reuter/ - a lesothói kormány szóvivője azzal vádolta kedden a dél-afrikai köztársaságot, hogy annak ügynökei próbálták megölni leabua jonathan lesothói miniszterelnököt, a múlt hét csütörtökén. a reuter hírügynökségnek adott nyilatkozatában a kormány szóvivő annak a meggyőződésének adott hangot, hogy a sikertelenül végződött pokolgépes merénylet dél-afrikai ügynökök műve volt.

I:

a múlt csütörtökön pokolgép robbant maseru egyik utcáján, egy gépkocsiban, nem sokkal azelőtt, hogy a kormányfő arra haladt volna. a lesothói tájékoztatási miniszter szerint a maserui rendőrség tud arról, hogy egy dél-afrikai kommandó tartózkodik a fővárosban azzal a céllal, hogy meggyilkolja a miniszterelnököt és más magas rangú lesothói személyiségeket.

a tájékoztatási miniszter hozzátette, hogy a lesothói felszabadítási hadsereg elnevezésű gerillacsoport, amely az elmúlt években többször követett el merényleteket az országban, eddig minden esetben magára vállalta a tettek elkövetését, ezuttal azonban nem jelentkezett. a felrobbantott pokolgép túlságosan bonyolult szerkezetű volt ahhoz, hogy egy gerillacsoport saját műve legyen. a rendőrség megállapította azt is, - fűzte hozzá - hogy a gépkocsi, amelyben a pokolgépet elhelyezték, dél-afrikai rendszámot viselt.

mozambik

maputo, 1983. augusztus 9. /reuter/ - samora machel, a mozambiki népi köztársaság államfője nyolc új főtisztet nevezett ki zambezia tartományban a lázadók ellen küzdő kormánycsapatok élére. mint az államfő a tartomány fővárosában tartott nagygyűlésen elmondotta: a mozambiki kormány fokozni kívánja a harcot az ország törvényes kormányával szemben fellépő lázadók ellen. hangsúlyozta, hogy az ország tíz tartománya közül zambezia tartományban a legélénkebb a kormányellenes tevékenység - s ez súlyosan veszélyezteti a hárommillió lakosú tartomány gazdasági fejlesztését.

tu hf pi

18.47 090883 2454

-. -

sk0031 4 230 mtik1036

irak-irán

teherán, manama, bejrut, ankara, 1983. augusztus 9. /afp/reuter/upi/irna/ - az iráni erők reggel két katonai jelentőségű magaslatot foglaltak vissza mehran város közelében - jelentette be a iráni hadsereg és a gárdisták közös közleménye. az irna hivatalos iráni hírügynökség szerint a július 28-án kezdődött iráni hadművelet második támadási hulláma sikerrel zárult. az irna közölte azt is, hogy a hétfő éjjel indított támadás során az iráni csapatok 3 iraki zászlóaljat tettek harcképtelenné és több mint kétszáz hadifoglyot ejtettek.

kedden

egy iraki katonai szóvivő szerint az iraki csapatok „elérték céljukat, mehran térségében és a „megfelelő pillanatban megszüntetik a város és a környező iráni falvak elleni ostromot,„ katonai és egyéb megfontolásokból bagdad visszavonja támadó erőit az iráni területről. a ina iraki hivatalos hírügynökség a katonai szóvivőt idézve azt közölte, hogy az iraki erők célja az „ellenséges csapatok szétzúzása volt.„

a teheránban tartózkodó abe sintaro japán külügyminisztert ali akbar hasemi rafszandzsani, az iráni parlament elnöke arról tájékoztatta, hogy teherán lezárja a hormuzi-szorost, ha irak támadást intéz a kharq-szigeti olajberendezések ellen, - adta hírül egy japán szóvivő ankarában.

hg hf pi kedden

19.01 090883 1298

--

sk0032 4 230 mtik1037

kennan nyilatkozata

tokió, 1983. augusztus 9. /aszsz/ - „bármilyen nehézségek is jelentkezzenek a nyugati országokkal fenntartott kapcsolataiban, a szovjetunió nem akar háborút. a szovjetunió legfőbb és legállhatatosabb törekvése, hogy megakadályozza a háborút,„ - jelentette ki george kennan, ismert amerikai diplomata és történész, az egyesült államok volt moszkvai nagykövete az aszahi simbun című japán napilapnak adott nyilatkozatában.

ugyanakkor washingtonban - állapította meg a volt nagykövet - az utóbbi időben a valós tények ellenére az a vélemény kerekedik felül, hogy a szovjetunió „az egész világ leigázására törekszik, s ennek megakadályozására egyetlen eszköz van: a nukleáris elrettentés politikájának folytatása,„ ez azonban teljesen elfogadhatatlan állásfoglalás - huzta alá nyilatkozatában kennan, majd leszögezte hogy az amerikai vezetés mindmáig nem hagyott fel az olyan megnyilatkozásokkal, amelyek nem felelnek meg a valóságnak.

F

arra^v kérdésre, hogy milyen módot lát a két ország kapcsolatainak javítására, george kennan kijelentette: "mindenek előtt a kölcsönös bizalom és a kapcsolatok helyreállítása szükséges, s annak teljes felismerése, hogy a nukleáris fegyver alkalmazása értelmetlen, következésképpen nincs értelme a nukleáris fölényre való törekvésnek.,,

hg hf pi

19.02 090883 1334

-.-

sk0033 4 230 mtik1039

csád 2.

bejrút/washington/dakar, 1983. augusztus 9. /mti-reuter/upi/afp/
- libia kedden az ensz biztonsági tanácsának sürgős összehívását kérte az országot és a térséget veszélyeztető amerikai provokációk miatt.

Libia ensz-nagykövete a nap folyamán hivatalos formában eljuttatta a kérést a bt soros elnökéhez, majd találkozott javier pérez de cuellaral, az ensz főtitkárával. a libiai diplomata a kéréssel kapcsolatban felhívta a figyelmet arra, hogy washington ezekben a napokban jelentős létszámú amerikai katonaságot és haditechnikát küldött több térségbeli országba, ahol amerikai részvétellel hadgyakorlatot rendeznek.

az egyesült államok a csádi belső konfliktus kapcsán, gukuni veddei erőinek felkelését ürügyül felhasználva háborút készít elő libia ellen - mutatott rá kedden a jana libia hírügynökség a libiai külügyminisztérium közleményét idézve. az imperialista nagyhatalmak - hangsúlyozza közleményében a libiai külügyminisztérium - csád belső békéjének és biztonságának kárára akarják megvalósítani agresszív céljaikat. a közlemény leszögezi egyúttal, hogy libia akcióba lép az awacs-gépek ellen, ha azok bármilyen módon megsértik az ország légterét.

Larry speakes, a fehér ház szóvivője kedden megismételte libia-ellenes vádaskodásait, olyan értesüléseket hangoztatva, hogy libia állítólag ismét támadta um saluba és kalait városokat, csád keleti részén, a szudáni határ közelében. a szóvivő nem volt hajlandó nyilatkozni arról, hogy a szudánba küldött awacs-felderítőgépek és az f-15-ös vadászgépek megkezdtek-e felderítő, illetve biztosító repüléseiket. az ap amerikai hírügynökség értesülése szerint kedd reggel katonai felszerelések újabb

szállítmányával amerikai szállítógépek szálltak le n,dzsamena katonai repülőterén.

kedden az egyesült államokba utazott abou diouf szenegáli elnök, hogy reagan elnökkel és george shultz külügyminiszterrel találkozzék. francia lapok elemzései a látogatással kapcsolatban rámutatnak: szenegál franciaország egyik legfontosabb szövetségese az afrikai kontinensen. washington feltehetően igyekszik rábírní a szenegáli elnököt: gyakoroljon nyomást a francia kormányra annak érdekében, hogy párizs felhagyjon az egyesült államok szerint „óvatos” magatartásával és közvetlenül is beavatkozzék katonailag egykori gyarmatán, csádban.

tu hf pi

20.09 090883 2342

-.-

sk0034 4 230 mtik1040

kiegészítés az mtik1005-hez /észak-európaiak/

a szerkesztőségek tájékoztatására

helsinki, 1983. augusztus 9. /uj kina/ - kaare willoch norvég minisztereelnök hétfőn helsinkiben újságírók előtt kijelentette, hogy a szovjetunióval „nem lehet betartható”, biztonsági szerződéseket kötni.

willoch augusztus 7-én érkezett helsinkibe, hogy részt vegyen az öt északi ország minisztereelnökének kétnapos találkozásán.

az északi atomfegyvermentes övezettel kapcsolatos kérdésre willoch azt mondta: a szovjetunióval az atomfegyverektől mentes észak-európáról szóló esetleges megállapodást gyanakvással kell kezelni, ez ugyanis kis országok és egy nagy állam közötti egyezmény lenne. a gyakorlat azt mutatja, hogy az ilyen megállapodások tarthatatlannak bizonyultak és az volt a céljuk, hogy a biztonság illuzióját keltsék.,,

a történelmi tapasztalat bizonyította, hogy a kis országok elleni agresszió gyakran egy szerződés aláírása után következett be - füzte hozzá.

hg hf pi

20.11 090883 1052

-.-

sk0035 4 230 mtik1041

rövid hírek

szíriai parlamenti küldöttség

moszkva, 1983. augusztus 9./taszsz/ - szíriai parlamenti küldöttség érkezett kedden hivatalos baráti látogatásra a szovjetunióba. a küldöttséget mahmud al-zuabi, a baath párt vezetőségének tagja, a szíriai népi tanács/parlament/ elnöke vezeti. a delegációt a szovjetunió legfelsőbb tanácsa hívta meg.

washington: tüntetés

washington, 1983. augusztus 9./ap/ - egy béketüntetés kilenc résztvevőjét letartóztatták kedden washingtonban a pentagon előtt, azzal a váddal, hogy rongálták a közvagyonot. a megmozdulás résztvevői vörös festéket öntöttek az amerikai hadügyminisztérium lépcsőjére, így emlékeztetve meg a nagaszaki ellen 38 évvel ezelőtt végrehajtott amerikai atomtámadás évfordulójáról.

thaiföld - repülőgép

bangkok, 1983. augusztus 9./upi/ - a thaiföldi légierő egyik c-47-es szállítógépe kedden, gyakorlórepülés közben, lakóházakra zuhant az ország északkeleti részén lévő ubon ratchathani városban. a repülőgép pilótája életét vesztette, hét utasa pedig megsebesült, jelentette a thaiföldi rádió. három épület megrongálódott.

szovjet űrhajósok mongóliában

ulanbátor, 1983. augusztus 9./moncame/ - a mongol népi forradalmi párt kb meghívására kedden a mongol népköztársaságba érkezett vlagyimir satalov altábornagy, űrhajósparancsnok, a szovjetunió kétszeres hőse és pjotr klímuk vezérőrnagy, űrhajós, a szovjetunió kétszeres hőse.

varsó: dodd

varsó, 1983. augusztus 9./pap/ - a lengyel-amerikai kapcsolatokról tárgyalt kedden varsóban christopher dodd, az egyesült államok szenátora, a szenátus külügyi bizottságának, valamint a bank- és hitelügyi bizottságnak a tagja és zbigniew gertych altábornagy, a szejm alelnöke.

kzs hf pi

20.26 090883 1755

Fi

sk0036 4 230 mtik1042

leszerelési bizottság - ndk

genf, 1983. augusztus 9. /adn/ - az ndk azt javasolta kedden a genfi leszerelési bizottság tanácskozásán, hogy kezdjenek tárgyalásokat a nukleáris háború megakadályozását célzó gyakorlati intézkedések kidolgozása érdekében.

a dr. harald rose nagykövet által előterjesztett dokumentum szerint a legsürgősebb intézkedés az lenne, hogy minden, nukleáris fegyverrel rendelkező állam jelentse ki: elsőként nem alkalmaz nukleáris fegyvert. a nukleáris fegyverkészleteket be kell fagyasztani, s bizalomerosító intézkedéseket kell hozni - fejtette ki a tanácskozáson az ndk képviselője.

kj hf pi

20.29 090883 0643

-.-

sk0037 4 230 mtik1043

india - sztrájkok

uj-delhi, 1983. augusztus 9. /mti-afp/upi/ - heves incidensek kísérték kedden india három szövetségi államában - orisszában, keralában és bihar államban - a bal- és jobboldali ellenzéki pártok, valamint a szakszervezetek által meghirdetett általános sztrájkot.

a legsúlyosabb incidensekre orisszában került sor, itt a rendőrség egy embert agyonlőtt, négy másikat pedig megsebesített. orisszában a szövetségi állam korrump vezetője ellen tiltakozott a lakosság. az előző napokban mintegy ezer embert vettek őrizetbe. keralából és biharból - ahol főképp gazdasági követelések voltak a sztrájk kiváltó okai - 60 letartóztatást jelentettek. az afp francia hírügynökség szerint az egynapos sztrájkban mintegy 120 millió ember vett részt.

kj hf pi

20.56 090883 0787

-.-

sk0038 4 230 mtik1044

közel - kelet

amman/bejrút/dzsidda, 1983. augusztus 9. /afp/reuter/upi/ - szaud-arábiai látogatását befejezve kedden, néhány órában ammani kitérővel bejrútba utazott tovább robert mcfarlane, az amerikai elnök közel-keleti különmegbízottja. ammanban huszsein jordániai király fogadta az amerikai elnöki megbízottat.

mcfarlane szaud-arábiai tárgyalásairól egy dzsiddai lap jólértesült forrásokra hivatkozva - azt közölte, hogy fahd uralkodó elutasította az izraeli csapatok libanonból történő részleges kivonásának tervét. szaud-arábia az izraeli csapatok teljes kivonulásához ragaszkodik, hogy a libanoni kormány az ország egész területén gyakorolhassa szuverenitását.

szírja kedden élesen bírálta mcfarlane mostani közel-keleti körutját. a damaszkuszi rádió hangsúlyozta: mcfarlane küldetése csak a térségben feszültséget okozó amerikai lépések leplezését szolgálja, s eközben a pentagon újabb ürügyeket talált az amerikai katonai jelenlét fokozására a földközi-tenger térségében. washington kihasználja a csádi és a libanoni helyzetet a válság elmélyítésére. az amerikai politika segítségével izrael megkezdte libanon megszállásának állandósítását - mutatott rá a damaszkuszi rádió.

a falangista párt rádiója eközben olyan értesülést közölt, hogy a libanoni kormány az izraellel megkötött csapatkivonási megállapodás felfüggesztését fontolgatja, hogy „elősegítse valamennyi érintett fél érdekeit szolgáló kompromisszum kidolgozását,,. a hírt a rádió nem kommentálta, forrását sem közölte.

kedden a jemeni arab köztársaság fővárosába, szanaa-ba érkezett jasszer arafat, a pfsz vb elnöke. arafat a palesztinai forradalom legfelsőbb katonai tanácsának szerdán kezdődő ülésén elnökölt. a katar-i hírügynökség közlése szerint arafat szanaa-i tartózkodása során találkozik ali abduallah szaleh köztársasági elnökkel is.

tu hf pi

20.59 090883 1868

sk0039 4 230 mtik1045

mexikói egyesült szocialista párt - kongresszus

mexikóváros, 1983. augusztus 9./taszsz/ - mexikóvárosban kedden megnyílt a mexikói egyesült szocialista párt ii. kongresszusa. a kongresszus munkájában 600 küldött vesz részt és 40 ország képviselője kíséri figyelemmel a tanácskozást.

a kongresszus legfontosabb feladata, hogy a jelenlegi helyzetben meghatározza párt politikáját.

kzs hf pi

21.01 090883 0415

--

sk0040 4 230 mtik1046

craxi - kormánynyilatkozat

róma, 1983. augusztus 9. /mti-dpa/ - bettino craxi szocialista párti olasz miniszterelnök elődeihez hasonló politikát kíván folytatni - ez derül ki az ötpárti kormány programnyilatkozatából, amelyet craxi kedd este terjesztett a képviselőház elé.

craxi hitet tett az amerikai szövetség és a nato-tagság fenntartása mellett, valamint megismételte a nyugati álláspontot az európai rakéták ügyében.

a kormány gazdasági célkitűzései között szerepel az, hogy 1984 végéig 10 százalékosra csökkentse a jelenleg 16 százalékos évi inflációs rátát. csökkenteni kívánja a költségvetés kiadásait, ugyanakkor intézkedéseket akar hozni a munkanélküliség visszaszorítása érdekében. pénzügyi vonatkozásban egyébként craxi bírálta a „tul erős,, dollárt fenntartó amerikai politikát.

az új kormányfő megígérte, hogy harcot indít a szervezett bűnözés - különösen a maffia és ennek nápolyi „édestestvére,, a camorra - ellen.

a kormányprogram vitája szerda reggel kezdődik. az első felszólaló enrico berlinguer, az olasz kommunista párt főtitkára.

kj hf pi

21.05 090883 1112

F

--

sk0041 4 230 mtik1047

andrei - genscher

bukarest, 1983. augusztus 9. /agerpres/ - stefan andrei román külügyminiszter és hans-dietrich genscher nyugatnémet alkancellár, külügyminiszter kedden megbeszélést folytatott. a találkozóra a fekete-tenger romániai partján lévő neptun fürdőhelyen került sor.

a tárgyaláson megvizsgálták a román-nyugatnémet kapcsolatok jelenlegi helyzetét és azok fejlesztésének lehetőségeit. ugyancsak megvitatták a kölcsönös érdeklődésre számot tartó nemzetközi kérdéseket. genscher előző nap érkezett romániába.

hg hf pi

21.19 090883 0553

--

sk0042 4 230 mtik1048

a szerkesztőségek tájékoztatására!

málta

la valletta, 1983. augusztus 9. /afp/ - málta elhatározta, hogy alacsonyabb rangú személyt nevez ki képviselőnek a madridi találkozóra. - közölték kedden la vallettában, jól tájékozott forrásból.

ugyaneből a forrásból származó értesülés szerint maga evarist saliba máltai nagykövet közölte, hogy mario buttigieg követségi másodtitkár fogja felváltani őt a képviselővezetői poszton. málta azzal indokolja lépését, hogy több más ország is alacsonyabb beosztású diplomatát nevezett ki madridba, s ez nem teszi lehetővé a komoly tárgyalások folytatását.

kj hf pi

21.30 090883 0675

--

sk0043 4 230 mtik1049

sri lanka

colombo/uj-delhi/washington, 1983. augusztus 9. /upi/ap/ -
kedden a sri lanka-i parlament tagjai - a tamil egyesült
felszabadítási front képviselőinek kivételével - esküt tettek arra,
hogy nem fogják támogatni szakadár tamil állam létrehozását.

a sri lanka-i kormány - a nemzetiségi zavargások nyomán -
pénteken megszavaztatta a parlamenttel azt a törvénytervezetet,
amely valamennyi képviselőt kötelezi az eskü letételére. a tamil
egyesült felszabadítási front a szavazást bojkottálta. ha a 16 tamil
ellenzéki képviselő egy hónapon belül nem hajlandó a hűségesküre,
akkor elveszítik mandátumukat.

indiába érkezett kedden este hector dzsajavardene, a sri lankai
elnök testvére, az államfő személyes megbízottja. hector
dzsajavardenet - várhatóan már szerdán reggel - fogadja indira
gandhi miniszterelnök. indira gandhi kedden este összehívta
tanácsadóit, s áttekintette velük a sri lankai helyzetet.

eközben - feltehetően amerikai pénzügyi segélyről - tárgyalnak
colombóban a sri lanka-i pénzügyminiszterrel a bank of america és a
citibank képviselői. a pénzügyminiszter szerint az elmúlt hetek
etnikai zavargásai mintegy 200 millió dollár anyagi kárt okoztak. az
amerikai nemzetközi fejlesztési... egyébként kedden
bejelentette, hogy... ezer dollár értékben rendkívüli segélyt küld
sri lankának.

242

Lhivatal

tu hf pi

21.36 090883 1363

E

--

sk0044 4 230 mtik1050

francia csapatok csádba

párizs, 1983. augusztus 9. /afp/ -charles hernu, francia hadügyminiszter kedden párizsban bejelentette, hogy „a közép-afrikai köztársaságban állomásozó egyik francia katonai egység parancsot kapott arra, hogy különleges kiképzési feladatok teljesítése céljából induljon el n,dzsamena felé,,.

„a szóbanforgó egységet helyettesíteni fogják a közép-afrikai köztársaságban, hogy ezzel lehetővé tegyék annak a csádi fővárosban való tartózkodását,, - tette hozzá a francia hadügyminiszter.

... hg hf pi

21.42 090883 0546

..-

sk0045 4 800 mtik1053

külpolitikai hireink tartalomjegyzéke
budapest, 1983.augusztus 9. /mti/

sk0001-sk0026-ig

sk0001 berlin - műemlékek helyreállítása
sk0002 két hír nagy-britanniából
sk0003 észak- európaiak
sk0004 amerikai repülőgépek - szudán
sk0005 mcfarlane
sk0006 guatemalai puccs - nyilatkozatok
sk0007 ortega nyilatkozata
sk0008 rövid hírek

new york: ensz-cáfolat

athén: földrengés

párizs: mont blanc

fokváros: tartályhajó

canberra: ausztrál tiltakozás

sk0009 majmok és emberek

sk0010 felső-volta - amerikai reagálás

sk0011 rövid hírek

moissac/franciao./: merénylet

johannesburg: dél-afrika - tömeges letartóztatások

1

athén: athén - tüntetők
 varsó: richter krakkóban
 moszkva: elfelejtett részletek

sk0012 csád
 sk0013 lengyelország - trud
 sk0014 borge martinez - the guardian/szerk.táj.
 sk0015 spiljak
 sk0016 egyházak világtanácsa
 sk0017 nagy-britannia - argentina
 sk0018 hadgyakorlat jugoszláviában
 sk0019 comiso - tiltakozások
 sk0020 genfi tárgyalások - willy brandt/sz.táj.
 sk0021 nagaszaki - évforduló
 sk0022 közép-amerika - fdp
 sk0023 ulster - zavargások
 sk0024 rövid hírek bulgáriából
 sk0025 szojuz t-8 - krasznaja zvezda /1/
 sk0026 szojuz t-8 - krasznaja zvezda /2/
 hi pi
 21.58 090883 1313

-. -

sk0046 4 800 mtik1054

sk0027-sk0046-ig

sk0027 rövid hírek
 dzsakarta: tüzhányó
 bern: svájci repülőgép
 perth: gyaloglás - rekord
 washington: usa - bűnözők
 sk0028 szerk.táj./kinai pilóta
 sk0029 guatemala - izvesztyija
 sk0030 afrika hírek
 sk0031 irak-irán
 sk0032 kennan nyilatkozata
 sk0033 csád - 2.
 sk0034 kieg.mtik1005 hirhez/szerk.táj.
 sk0035 rövid hírek
 moszkva: sziriai parlamenti küldöttség
 washington: tüntetés
 bangkok: thaiföld - repülőgép
 ulanbátor: szovjet űrhajósok mongóliában
 varsó: dodd
 sk0036 leszerelési bizottság - ndk
 sk0037 india - sztrájkok

sk0038 közel-kelet
sk0039 mexikói egyesült szocialista párt - kongresszus
sk0040 craxi - kormánynyilatkozat
sk0041 andrei - genscher
sk0042 málda - szerk.táj.
sk0043 sri lanka
sk0044 francia csapatok csádba
sk0045 tartalomjegyzék 1
sk0046 tartalomjegyzék 2
hi pi

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: köves tibor
szerkesztette: márkus gyula
németh gyula
pirityi sándor

- v é g e -

21.59

090883 1264

Fr

-.-

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60-010/X

Külföldi hírek

budapest, 1983. augusztus 10.

kül

s z e r d a

sk0001 4 230 mtik1003

abe sintaro

bagdad, 1983. augusztus 10./afp/ - abe sintaro japán külügyminiszter tarik aziz iraki külügyminiszter meghívására kedden háromnapos hivatalos látogatásra bagdadba érkezett - jelentette az iraki hírügynökség. megérkezésekor elmondta, hogy látogatásának célja a két ország közötti gazdasági és ipari együttműködés erősítése.

a japán külügyminiszter mostani körútja során előzőleg romániában, bulgáriában, iránban és törökországban járt.

st Le már

06.44

100883 0485

Nm

-. -

sk0002 4 230 mtik1004

papandreu — kiprianu

athén, 1983. augusztus 10. /upi/ - papandreu görög miniszterelnök és kiprianu ciprusi elnök kedden több mint kétórás megbeszélést folytatott pérez de cuellar ensz-főtitkárnak a ciprusi kérdéssel foglalkozó legutóbbi üzenetéről. a két politikus szerdán újból találkozik, mielőtt kiprianu visszautazna ciprusra, ahol tanácsadóival vitatja meg az ensz-főtitkár javaslatait.

pérez de cuellar azt szorgalmazza, hogy a szigetország görög és török közösségének megbízottai tárgyalások útján keressenek megoldást a ciprusi problémákra. a két közösség képviselőinek megbeszélései ez év áprilisa óta szünetelnek.

st le már

06.56 100883 0661

--

sk0003 4 230 mtik1005

guatemala - szorosabb kapcsolat az usa-val

guatemalaváros, 1983. augusztus 10. /mti-reuter,ap/ - oscar humberto mejia victores, guatemala új „erős embere”, kedden este kijelentette, hogy nicaragua baloldali sandinista kormánya „egész amerikát”, fenyegeti.

a szélsőjobboldali nézeteiről, antikommunista megszállottságáról hirhedt ejtőernyős tiszt sajtóértekezleten beszélt egy nappal az után, hogy katonai államcsinnyel elűzte rios montt tábornokot, aki másfél évvel ezelőtt ugyancsak puccsal került hatalomra.

mejia victores washingtonhoz és a többi közép-amerikai diktatúrához hasonlóan azzal vádolta managuát, hogy katonai segítséget nyújt a térség felszabadító mozgalmainak. „a sandinizmus egész amerikát súlyos veszélybe sodorja”, - mondotta.

korábban megtartotta kormányának első ülését, fogadta a katolikus egyház képviselőit, és hosszasan tanácskozott frederick chappin-nel, az egyesült államok nagykövetével. az amerikai diplomata később újságíróknak elmondotta: megvitatták az új elnök kormányának programját és mejianak azt a kifejezett óhaját, hogy „szorosabb kapcsolatot létesítsen az egyesült államok kormányának képviselőivel,,.

Nur

mejia victores kedden hatálytalanította a rendkívüli állapotról szóló rendelkezést. a rendkívüli állapotot még rios montt tábornok rendelte el 40 nappal ezelőtt, miután tudomására jutott, hogy fiatal tisztek államcsinyre készülődnek ellene.

tapasztalt nyugati diplomáták tényként könyvelik el, hogy az egyesült államoknak tudomása volt a szervezkedésről. az amerikai nagykövetség megerősítette, hogy helyettes katonai attaséja a puccs ideje alatt az elnöki palotában tartózkodott.

diplomáták biztosra veszik, hogy mejia hatalomra kerülésével szorosabbá válnak guatemala és washington kapcsolatai.

az új elnök feltehetően kísérletet tesz arra, hogy rendszerének valamiféle „demokratikus külszint”, kölcsönözzön. ez lehetővé tenné reagan amerikai elnöknek, hogy növelje a guatemalának nyújtott katonai segílyt, és így a diktatura nagyobb amerikai támogatással folytathatná háboruját a nemzeti felszabadító mozgalommal és a baloldali erőkkel szemben. közép-amerikai elemzők szerint a mostani államcsiny, s a minap kezdődött amerikai-hondurasi hadgyakorlat azt mutatja, hogy washington közép-amerikában a katonai megoldásokat helyezi előtérbe.

ml lb már

07.23 100883 2359

--

sk0004 4 230 mtik1006

üdvözlét

moszkva, 1983. augusztus 10. /mti/ - a szovjetunió kommunista pártjának központi bizottsága kedden táviratban üdvözölte a mexikói egyesült szocialista párt ii. kongresszusát.

az szkp kb üzenete megállapítja, hogy a kongresszusra olyan időpontban kerül sor, amikor az egyesült államok imperialista erői keresztes hadjáratot hirdettek a szocializmus, az országok nemzeti függetlensége és a demokrácia ellen, fokozzák a fegyverkezési hajszát, durván beavatkoznak más országok belügyeibe, s konfrontációs politikájuk jelentősen fokozza az atomháboru veszélyét.

a szovjetunió hűen a lenini elvekhez, továbbra is szembeszáll az imperializmus agresszív törekvéseivel, támogatja a népek szabadságáért, függetlenségéért és társadalmi haladásáért folytatott

Nm

harcát. következetesen a nukleáris leszerelésre és az atomháború veszélyének elhárítására törekszik. a szovjet békekezdeményezések reális utat nyitnak a fegyverkezési hajszá korlátozásához és megszüntetéséhez, a meglévő feszültségi góck felszámolásához és a nemzetközi légkör javításához.

az üdvözlét hangsúlyozza: a szovjet kommunisták együttérzéssel figyelik azt a harcot, amelyet [↑] a mexikói egyesült szocialista párt az ország többi haladó erőivel együtt a dolgozók létérdekeinek, az ország nemzeti szuverenitásának és gazdasági önállóságának védelmében folytat.

az szkp kb végül elismeréssel méltatja a két párt és a két ország népe közötti barátság elmélyülését.

hj/so már

08.02 100883 1478

.-.

sk0005 4 230 mtik1007

chile - kormányátalakítás

santiago de chile, 1983. augusztus 10. /mti-afp,upi/ - augusto pinochet, a chilei rendszer tábornok-elnöke kedden, az újabb nemzeti tiltakozási nap előestéjén átalakította kormányát. az új összetételű kormány szerdán vagy csütörtökön teszi le a hivatali esküt.

az új kabinet összetételét nem közölték, de a rezsím szóvivői jelezték, hogy pinochet nagyobb szerepet kíván szánni a polgári politikusoknak. erre látszik utalni az a kiszivárgott értesülés, hogy ezentul sergio onofre jarpa, a korábbi argentinai nagykövet tölti be a belügyminiszteri tiszteket.

pinochet tábornok egy héttel ezelőtt azt ígérte, hogy a politikai pártok működésére vonatkozó törvényjavaslatot fognak előkészíteni, s lehetséges, hogy a javaslat 1989-re, pinochet beígért leköszönésének idejére törvényerőre emelkedik.

latin-amerikai elemzők a legújabb kormányátalakítást és a pártok engedélyezésére tett homályos ígéreteket azzal hozzák összefüggésbe, hogy a chilei diktatura 10 éves fennállása alatt most került szembe a legkomolyabb kihívással. az ellenzéki erők május óta háromszor rendeztek nemzeti tiltakozási napot a rendszer gazdasági és társadalmi politikája ellen. a negyedik országos tiltakozási napot csütörtökön tartják meg, és fő jelszava pinochet tábornok lemondásának követelése lesz.

Nm

a hatóságok az eddigi nemzeti tiltakozási napokon brutálisan léptek fel a tüntetőkkel szemben: nyolc tüntetőt agyonlőttek, ezreket, köztük szakszervezeti vezetőket bebörtönöztek.

ml lb már

08.03 100883 1532

-. -

sk0006 4 230 mtik1008

rövid hírek

gyémánthizlalás

London, 1983. augusztus 10. /reuter/ - brit atomtudósok megvalósították minden ékszerész álmát: a gyémánt „hizlalását”, az oxford melletti atomkutató intézet szóvivője hétfőn közölte, hogy a tudósok szénatommal bombázták a gyémántokat, és ezzel, ha kis mértékben is, de sikerült növelni méreteiket. az eljárás lassu és drága, de a kísérletek bebizonyították, hogy lehetséges - akár kereskedelmi méretekből - a gyémántok mesterséges „hizlalása”, ez a módszer alkalmazható sérült gyémántok helyreállítására is. az eljárást szabadalmazták és megvásárolható.

thatcher

London, 1983. augusztus 10. /reuter/ - margaret thatcher brit kormányfő a jobbszemén végrehajtott sikeres műtét és egy hét pihenés után kedden visszatért downing street-i hivatalába. a brit kormányfőnek levált retináját helyezték vissza.

yoko ono

new york, 1983. augusztus 10. /reuter/ap/ - john lennon özvegye, yoko ono bírósági keresetet indított kedden a swank magazin ellen, amely őt és volt férjét meztelenül ábrázoló fényképeket szándékozik közzé tenni. yoko ono és a fotós azt állítják, hogy a fényképeket a magazin ellopatta tőlük. ezért az özvegy négy millió dolláros kártérítést és az intim fotók visszatérítését követeli a magazintól. a fényképek 1980 novemberében készültek, azzal a feltétellel, hogy közzétételükről kizárólag john lennon dönthet.

Yoko Ono

nomádok viszálya

ankara, 1983. augusztus 10. /ap/ - nyolc ember vesztette életét török nomádok között kipattant vita következtében. a nomádok az anatóliai keskin város mellett vertek sátrat és közösen ebédeltek. tekintélyes mennyiségű alkohol elfogyasztása után vita tört ki közöttük, majd végső érvként eldördültek a pisztolyok és vadászpuskák. a rendőrség 20 embert őrizetbe vett.

to lb már

08.29 100883 1803

-.-

sk0007 4 230 mtik1009

nigéria - shagari

lagos, 1983. augusztus 10. /mti-afp/ - megfigyelők alhaji shehu shagari eddigi elnök győzelmét jósolják a szombaton megtartott nigériai elnökválasztáson - jelenti az afp hírügynökség.-az ország 19 állama közül 11-ben tették közzé az eredményeket. ezek alapján még több mint egymillió szavazattal az ellenzéki nigériai egységpárt színeiben indult obafemi awolowo vezet, de a sűrűn lakott északi államok eredményei hiányoznak, amelyek hagyományosan a nigériai nemzeti pártot támogatják. ennek jelöltjeként indult shagari, akinek éppen ezért a győzelmét várják.

le már

08.59 100883 0606

-.-

sk0008 4 230 mtik1010

társadalmi rend - fedorcsuk /1. rész/

moszkva, 1983. augusztus 10. /mti/ - a társadalmi rend és állampolgári fegyelem jelenlegi helyzetéről, a rendőrség feladatairól írt cikket a pravda szerdai számában vitalij fedorcsuk hadseregtábornok, a szovjetunió belügyminisztere. megállapítja: a belügyminisztérium munkatársainak többsége hozzáértéssel, magas szakmai képzettséggel, határozottan küzd a törvény megsértőivel.

a társadalmi rend további szilárdítása érdekében különösen az esti órákban megnövelték a rendőr-járőrök számát, és bővítették a körzeti megbizottak rendszerét. a körzeti megbizottak közvetlen kapcsolatban állnak a lakossággal, ismerik megbízatási területük minden ,,forró pontját,,.

továbbra is súlyos gondokat okoz az iszákosság. ittás állapotban követik el a bűncselekmények felét. az iszákosság megfékezése érdekében feltétlenül szükség van a rendőrség és a dolgozó kollektívák erőfeszítéseinek koordinálására, felhasználva a társadalmi, gazdasági, orvosi és jogi megelőző rendszabályokat. szélesebb körben kell alkalmazni a munka- és gyógyító terápiát. a rendőrség az iszákosokkal szemben a jövőben még határozottabban fogja alkalmazni a törvényben biztosított rendszabályokat, főként a kényszere lvonókurát.

a részegség serkenti a garázdaságot és az élősdiséget. munkakerülők követik el a bűncselekmények egyötödét, s parazita életmódjukkal bomlasztó hatást gyakorolnak az ifjuságra. /folyt./

kr/so már

09.28 100883 1461

sk0009 4 230 mtik1011

társadalmi rend - fedorcsuk /2. rész/

a rendőrség számára igen jelentős feladat a társadalmi tulajdon védelme, a spekulációval, megvesztegetéssel szembeni harc fokozása - elsősorban az építkezéseken, a kereskedelemben, a szállításban, a mezőgazdaságban, valamint a könnyű- és élelmiszeriparban. nem kevésbé jelentős a kis lopások megakadályozása, hiszen összességükben ezek igen nagy károkat okoznak. a vállalati szarkák ellen azonban nem lehet kizárólag rendőrségi úton fellépni, hanem a dolgozó kollektíváknak kell határozottabban küzdeni ellenük.

a belügyminisztérium munkatársainak nagy figyelmet kell fordítaniuk az agrár- és ipari komplexumra. sok helyről kapnak jelzéseket a hanyag gazdálkodásról az állattenyésztésben, zöldségtermesztésben, feldolgozásban.

igen sok a közlekedési szabálysértés, a benzinnel való törvényellenes manipuláció is.

a rendőrség munkastilusáról szólva fedorcsuk megállapítja: a belügyminisztériumban jelentősen csökkentették a papírmunkát, a felesleges értekezleteket. így több idő jut a konkrét feladatok megoldására, a lakosságtól érkezett bejelentések kivizsgálására.

az szkp kb politikai bizottsága nemrég úgy határozott, hogy a belügyminisztériumon belül meg kell alakítani a politikai szerveket, amelyek feladata lesz a párt- és politikai munka szervezése, a személyi állomány politikai felkészültségi színvonalának emelése. a lakosságtól ugyanis jogos panaszok érkeznek egyes rendőrök szolgálatteljesítésével kapcsolatban. a rendőrségi szervek gyakran lassan reagálnak a lakosság bejelentéseire - írja végül a szovjetunió belügyminisztere.

kr/so már

09.43 100883 1624

sk0010 4 230 mtik1012

a hondurasi kp főtitkárának nyilatkozata

moszkva, 1983. augusztus 10. /mti-apn/ - honduras az egyetlen közép-amerikai állam, amely három olyan országgal is határos, ahol fegyveres harc folyik a nemzeti függetlenségért és a társadalmi felszabadításért. a pentagon éppen emiatt fordít nagy figyelmet a hondurasi fejleményekre, ezért jut különleges hely az országnak az amerikai stratégiában - mutatott rá egyebek között a rabotnicseszko delonak adott nyilatkozatában rigoberto padilla rush, a hondurasi kp főtitkára.

a hondurasi hadsereg a „közép-amerikai csendőr”, szerepét játssza. a hondurasi kommunisták azonban úgy vélik, hogy ami a tiszték és a katonák politikai nézeteit illeti, a hadsereget nem lehet egyéges egésznek tekinteni. vannak köztük olyanok, akik nem értenek egyet a hondurasi vezetés politikájával.

ez év áprilisában - emlékeztetett a hondurasi kp főtitkára - megalakult az országban a forradalmi mozgalom egységes vezetősége. a hat politikai szervezetet tömörítő országos vezetőség azonban még nem jutott el az egységnek olyan szintjére, mint néhány szomszédos ország hasonló testülete. a hondurasi kommunisták - mint az országos vezetőség magvát jelentő erő, amely köré a különböző hazafias és demokratikus erők tömörülnek - tudatában vannak a fronton belüli politikai és ideológiai különbségeknek. azon fáradoznak, hogy a közös ellenséggel szembeni küzdelem sikere érdekében ezeket a nézetkülönbségeket mielőbb leküzdjék.

a hondurasi haladó erők fő feladata jelenleg: csapást mérni alvarez martinez fasiszta klikkjére, amely az amerikai imperializmus egyik támasza a közép-amerikai térségben. a kormány politikája ellen egyre nő a népi elégedetlenség. a legkülönbözőbb társadalmi rétegek, a katolikus egyház, de a hadsereg soraiban is mind többen adnak hangot tiltakozásuknak - mutatott rá végül rigoberto padilla rush.

ps lb már

09.51 100883 1895

sk0011 4 230 mtik1013

észak-írországi

belfast, 1983. augusztus 10. /upi/reuter/ - az észak-írországi zavargások során egy brit katona megölt egy 22 éves fegyvertelen tüntetőt. thomas reillyt kedden, belfast katolikus negyedében a gyújtogató fiatalok és a biztonsági erők közötti összeecsapás során egy lövés mellén találta, és a kórházban belehalt sérülésébe.

a katona ellen gyilkosságért vádat emeltek, ügyének tárgyalása szerdán kezdődik. az elmúlt évek során több brit katonát állítottak gyilkosság vádjával bíróság elé, de eddig egyet sem ítélték el.

az észak-írországi zavargások hétfőn este, a bírósági eljárás nélküli internálásról szóló törvény /1971-76 között volt érvényben/ bevezetése 12. évfordulójának előestéjén kezdődtek a városok katolikus negyedeiben. a rendőrség eddig 65 embert letartóztatott, közöttük két amerikai és egy kanadait. az egyik amerikai állampolgár a noraid nevű szervezet tagja, amelynek 80 fős küldöttsége a sinn fein republikánus párt meghívására jelenleg „ténymegállapító körutat”, tesz észak-írországon. az amerikai irek szervezete pénzt gyűjt az ir egység támogatására.

az amerikai letartóztatása meggyőzte a noraid-csoport és nicholas scott észak-írországi ügyekért felelős államtitkár között tervbe vett eszmecserét. scott a televízióban korábban kijelentette, hogy kész a találkozóra, de egy hivatalos szóvivő később azt közölte, hogy megtartására a „körülmények”, nem alkalmasak.

to lb már

09.53 100883 1456

Nm

sk0012 4 230 mtik1014

köze L-kelet

bejrut - repülőtér

bejrut, 1983. augusztus 10. /ap/afp/ - bejrut nemzetközi repülőtérére szerdán több mint tíz ágyulövedék csapódott be. egy polgári személy meghalt, többen megsebesültek. a bejruti rádió híradása szerint a repülőtér lövése csaknem egybeesett a druz és keresztény milíciák között a közeli hegyekben kirobbant tüzpárbajjal. jelentés érkezett arról is, hogy lövedék csapódott be a repülőtértől nem messze lévő amerikai tengerészgyalogos támaszpont közvetlen közelébe, de sebesülést nem okozott.

bomba robbant kedden egy palesztin kórházban a szabrai és satilai palesztin menekülttábor közelében. három személy - köztük két gyermek - megsebesült, anyagi károk is keletkeztek.

a wafa palesztin hírgyűjtemény kedden további két akcióról tudósított. eszerint hétfőn egy palesztin ellenálló egység rakétákkal lőtt egy izraeli katonai repülőtérre és a közeli izraeli parancsnokságot bejрутtól délre damurnál. az akció következtében több izraeli katona életét veszítette vagy megsebesült. a hírgyűjtemény jelentette, hogy 14 fogolyt sikerült kitörnie kedden az anszári koncentrációs táborból, de tízet közülük újra elfogták. a wafa hozzáfűzte, hogy eddig többen is megszöktek már ebből a táborból, amelyet az izraeliek tavaly állítottak fel palesztin ellenálló és szimpatizánsok fogva tartására. becslések szerint a táborban mintegy ötezren raboskodnak.

a upi hírgyűjtemény a legutóbbi libanoni eseményekkel kapcsolatban emlékeztet arra, hogy péntek óta több mint hatvan ember vesztette életét és 130 sebesült meg különböző harci cselekmények és merényletek következtében.

gali - sziria

kuvait, 1983. augusztus 10. /ap/ - butrosz gali egyiptomi külügyi államminiszter az egyik kuvaiti lapnak adott nyilatkozatában kedden „indokoltnak” nevezte, hogy sziria elutasítja az amerikai közvetítéssel megkötött libanoni-izraeli egyezményt. az államminiszter egyebek között megállapította: természetesnek tartja, hogy sziria óvatossággal szemben, amely megszállás alatt tartja a golan-fennsíkot.

gf lb

10.11 100883 2077

sk0013 4 230 mtik1015

bt - libiai panasz

new york, 1983. augusztus 10. /afp/ - luc de la barre de nanteuil, az ensz biztonsági tanácsának soros francia elnöke kedden külön-külön konzultációt kezdett a testület tagjaival libiának az országát és a térséget veszélyeztető amerikai provokációk miatt benyújtott panaszáról. libia ensz-nagykövete kedden kérte a bt sürgős összehívását a helyzet kivizsgálására.

a bt elnöke a konzultációk során fogadja csád ensz-képviselőjét is. a testület előreláthatólag csak csütörtökön tartja meg nem hivatalos ülését. /a bt hivatalos ülését általában a testület zárt ajtók mögött tartott tanácskozása előzi meg./

a kétoldalu konzultációkon diplomáciai források szerint a bt elnöke elsősorban azt szeretné tisztázni, hogy a libiai panasz milyen mértékben tekinthető a „csádi dosszié”, részének. a bt a múlt hét szerdáján kezdett újabb vitát a csádi kérdésről a n,dzsamenai kormány kérésére, amelyben azzal vádolta libiát, hogy légierője faya largeau csádi oázisvárost bombázza. libia panaszának a n,dzsamenai vádaskodástól való elkülönített megvitatását szorgalmazza, mivel - mint azt tripoliban többször is hangsúlyozták - libia nem vesz részt a csádi belső konfliktusban.

to lb
10.21 100883 1223

-.-

sk0014 4 230 mtik1016

közép-amerika - szovjet vélemény

moszkva, 1983. augusztus 10. /mti/ - esztelenség lenne, ha az egyesült államok fegyveresen beavatkozna közép-amerikában, elsősorban nicaraguában, mivel ebben a térségben egyetlen felelőtlen lépés elég a regionális háború veszélyének felidézéséhez, az ilyen háború pedig magában hordozza a világháború lehetőségét - erre mutatott rá a szovjetszkaja rosszija című lap hasábjain szerdán megjelent interjújában joszif griguljevics, a szovjet tudományos akadémia levelező tagja.

griguljevics hangsúlyozta, hogy reagan elnök az „erős ember”, szerepében kíván feltűnni, ennek érdekében akár intervencióra is hajlandó közép-amerikában - erre utalnak a nicaraguai partok előtti nagyarányú amerikai hadgyakorlatok, a népelnyomó rezsimeknek

nyújtott amerikai támogatás. ám egy ilyen lépés a jelenlegi nemzetközi helyzet és az amerikai nép szempontjából is rendkívül felelőtlen lenne, a térség „vietnamizálódásával”, fenyegetne, és újabb súlyos vereséget hozna a fehér háznak.

az akadémikus utalt arra, hogy az egyesült államok - amely ma a kommunizmus elleni keresztshadjárat jegyében igyekszik beavatkozni a közép-amerikai államok belügyeibe - gazdasági és stratégiai okokból már a múlt században hasonló politikát folytatott ebben a térségben, amikor nem hogy kommunisták nem tevékenykedtek itt, de még a munkásmozgalom csirái is alig voltak meg.

az amerikai politika gazdasági gyökerei nyilvánvalóak, stratégiailag pedig az indokolja washington közép-amerikával kapcsolatos magatartását, hogy amerikában úgy vélik, a térségen át vezető, tengereket összekötő víziutak ellenőrzésével hatást tudnak gyakorolni nem csupán a nyugati félteke országaira, hanem az egész világpolitikára.

griguljevics megállapította: nem a haladó erők kubai és nicaraguai győzelme okozza a térség instabilitását, hanem kizárólag az egyesült államok politikája. a forradalmi erők támogatják egymást ebben a térségben, akár csak a világ más pontjain, de ez magától értetődik. washington azonban úgy véli, az erősebb jogán rákényszerítheti jóakarátát közép-amerika országaira. az esetleges közép-amerikai intervenció legfeljebb pirrhuzsi győzelmet hozhat washingtonnak, s ezt ma már nem csupán az amerikai politika ellen tiltakozó nemzetközi közvélemény látja így, hanem számos amerikai is. a sandinista forradalom előre halad és megvédelmezi magát az imperialista támadásokkal szemben. ebben szolidaritást vállal nicaraguával a szovjetunió, a szocialista országok közössége és a világ haladó erői - mondotta a szovjet tudós.

hj/so lb
10.37 100883 2585

W

sk0015 4 230 mtik1017

béke megmozdulások

new york/montreal/greenham common/ tokió, 1983. augusztus 10.
/ap/upi/taszsz/ - az egyesült államokban kedden mintegy hetven embert tartóztattak le, akik négy városban részt vettek a nagaszaki ellen végrehajtott atombombatámadás 38. évfordulója alkalmából rendezett tömegmozdulásokon.

mint korábban már jelentettük, washingtonban kilenc embert vettek őrizetbe a pentagon előtt. pittsburgh-ben és környékén 17 személyt, a new york állambeli romulusban 14 nőt tartóztattak le a rendőrök az egyik fegyverraktár előtt. további letartóztatásokra került sor michigan állam több helységében, valamint a kaliforniai sacramento katonai repülőtere közelében. a tüntetők az atomháborút elítélő feliratokat festettek a katonai létesítmények kerítésére.

kanadában 16 tüntetőt vett őrizetbe a rendőrség. québec tartományban a pedagógusok 90 ezer főt tömörítő szakszervezeti szövetsége, valamint a 175 ezer dolgozót képviselő országos szakszervezeti szövetség levélben szólította fel trudeau miniszterelnököt, hogy vonja vissza az amerikai robotrepülőgépek kanadai kipróbálását engedélyező döntését.

a nagy-britanniai greenham common amerikai támaszpont előtt 25 nőt vettek őrizetbe. a letartóztatottak a bejárathoz vezető ut kövére békét éltető feliratokat festettek. mint ismeretes, az angol nők már több hónapja tiltakoznak az amerikai robotrepülőgépek telepítése ellen.

javier pérez de cuellar ensz-főtitkár kedden a világszervezet székhelyén fogadta a békemenet-83 résztvevőit, akik a norvég fővárosból keltek utra, hogy new yorikon keresztül washingtonba menjenek.

szaszebo japán városban - ahol az egyik legnagyobb amerikai haditengerészeti támaszpont található ázsiában - szerdán nemzetközi konferencia kezdődött az atomfegyverkezés ellen. az augusztus 12-ig tartó találkozáson japán, valamint az egyesült államokból, az nszk-ból, ausztráliából és a fülöp-szigetektől érkezett békeharcosok vesznek részt.

gf lb ng

12.14 100883 1978

sk

sk0016 4 230 mtik1018

ausztrália - franciaország - pravda

moszkva, 1983. augusztus 10. /taszsz/ - a legtöbb csendes-óceáni állam, amely közel fekszik a mururoa-korallszigethez, veszélyeztetve érzi nemzeti érdekeit az ott végrehajtott francia atomkísérletek miatt - állapítja meg szerdai számában a pravda.

a szovjet lap emlékeztet arra, hogy az ausztráliai kormány határozottan tiltakozott a francia kísérleti atomrobbantások miatt. canberra éles reagálása megfelel a kormányzó ausztrál munkáspárt egyik legfontosabb külpolitikai irányelvének, amelyet a széles néptömegek hatására tett magáévá - mutat rá a pravda, és felhívja a figyelmet, arra, hogy ausztrália a munkáspárti kormány hivatalba lépése óta, több más állammal együtt, az atomkísérletek teljes betiltásáról szóló egyezmény megkötéséért száll sikra. ugyanebben a szellemben látott napvilágot az az ausztrál javaslat is, hogy a csendes-óceánon hozzanak létre atomfegyvermentes övezetet. a szovjet lap mindazonáltal emlékeztet a javaslatokhoz fűzött fenntartásokra is, amelyek csökkentik ausztrália kezdeményezésének gyakorlati jelentőségét.

gf lb ng

12.19 100883 1116

-.-

sk0017 4 230 mtik1019

osztrák békemozgalom

bécs, 1983. augusztus 10. /mti/ - az osztrák lakosság túlnyomó többsége úgy véli, hogy a két katonai tömb között viszonylagos egyensúly áll fenn és egy erős békemozgalom elősegítheti a tárgyalásokat. ez tűnik ki a vezető közvéleménykutató intézetek szerdán nyilvánosságra hozott felméréseiből. a tény, hogy az osztrákok nagy többsége /a szocialista országokkal is összhangban/ nem fogadja el a nato propagandáját az állítólagos szovjet katonai fölényről, figyelemreméltó annál is inkább, mivel az osztrák polgári sajtó, és általában a tömegtájékoztatás igen nagy teret szentel a katonai erőviszonyok washingtoni ihletésű taglalásának.

a felmérések szerint az osztrák lakosság 12 százaléka tevékenyen elkötelezett a békemozgalom mellett és kész részt venni annak megmozdulásaiban. ezt a magot „csendes rokonszenvezők”, széles tábora veszi körül, az ifjúság soraiban.

all

az osztrák békemozgalom következő, a legkülönbözőbb világnézetű csoportokat egyesítő megmozdulását október 22-én tartják meg bécsben. a nagyszabású demonstráció előkészületei máris folynak.

ha/so ng

13.11 100883 1120

-.-

sk0018 4 230 mtik1020

hírek kínából

peking, 1983. augusztus 10. /uj-kina/ - javítani kell a lakosság tájékoztatását a születés-szabályozással, a genetikával, az anyasággal és a gyermekgondozással kapcsolatos kérdésekről - hangoztatja a kínai közegészségügyi minisztériumnak az egészségügyi és a családtervezési intézményekhez intézett körlevele. a minisztérium célja ezzel is a kormány célkitűzésének támogatása, hogy kína népessége, amelyet most 1,03 milliárdra becsülnek, az évezredfordulóig 1,2 milliárd alatt maradjon.

a minisztérium utasította az illetékes szerveket, hogy nagyobb szakértelemmel rendelkező egészségügyi dolgozókat alkalmazzanak a családtervezésben és több diplomás egészségügyi szakembert képezzenek ki. a körlevél hangsúlyozza, hogy a születés-szabályozásnak az önkéntességen kell alapulnia. minden új fogamzásgátló szer alkalmazását a minisztériumnak vagy a helyi egészségügyi igazgatásnak kell jóváhagynia.

kína egyik tartományában nemrég különleges járművet is kifejlesztettek a cél érdekében. a járműt olyan mozgó rendelőként használják falusi területeken, amely egyszerre lát el felvilágosító, a születésszabályozást népszerűsítő, valamint orvosi feladatokat. a járművet az orvosi felszerelésen kívül áramfejlesztővel, film- és diavetítővel, valamint magnetofonkészülékkel is felszerelték.

külföldi energetikai szakkönyveket bemutató kiállítás nyílt meg kedden pekingben. a könyvkiállításon mintegy 1600, nagy-britanniában, franciaországban, az nszk-ban, hollandiában, a szovjetunióban és az egyesült államokban megjelent, az energetika szinte valamennyi területét felölelő szakkönyvet tíz napig tekinthetik meg a látogatók. az energetika a jelenlegi kínai gazdaságfejlesztési programban kiemelt helyen szerepel.

a pekingi szépművészeti muzeumban kiállították a világ egyik leghosszabb, 25 méteres „festménytekercsét”, amely az 1930-as évek pekingjének mindennapi életét ábrázolja képekben. a tekercsen látható téli életképek összesen 4000 alakot ábrázolnak, esküvőn, temetésen, ebéd közben, szánkózás közben, piacon. az alkotó - vang dagan 58 éves műkedvelő festő, aki korábban a vasutnál, majd alkalmi munkásként kereste kenyerét - most egy újabb, ugyancsak 25 méteres tekercsen dolgozik, amelyen a kínai főváros nyári hétköznapjait szeretné képekbe foglalni.

to ng
13.33 100883 2449

-. -

sk0019 4 230 mtik1022

rövid hírek

műhold

moszkva, 1983. augusztus 10. /taszsz/ - a szovjetunióban kedden újabb műholdat bocsátottak föld körüli pályára. a kozmosz-1488 fedélzetén űrkutató műszereket helyeztek el, amelyek rendben működnek. a műhold kezdeti keringési ideje 90,2 perc, a földtől mért legnagyobb távolsága 397 kilométer, legkisebb távolsága 208 kilométer, a pálya hajlásszöge 72,8 fok.

békemenet

nyugat-berlin, 1983. augusztus 10. /taszsz/ - szerdán nyugat-berlinből békemenet indult utnak a svájci genf felé. a megmozdulásban a legkülönbözőbb politikai meggyőződésű nyugat-berlini nők vesznek részt, így tiltakozva az atomháborús veszély és a nyugat-európai rakétatelepítés ellen. a menet a tervek szerint szeptember 17-én érkezik genfbe.

merény let

Al

kül

- 18 -

1983.08.10.

firenze, 1983. augusztus 10. /reuter/ap/ - kedden éjjel firenze közelében pokolgéprobbant egy olasz expresszvonat alatt. két vasutas megsebesült és kisebb anyagi kár keletkezett. a merényletet a fekete rend elnevezésű fasiszta terrorszervezet vállalta magára. 1974-ben ugyanezen a vasutvonalon merénylet következtében egy vonat tizenkét utasát életét veszítette.

gf kf ng

14.30 100883 1164

-. -

sk0020 4 230 mtik1023

rakétatelepítés - spd

bonn, 1983. augusztus 10. /mti/ - az ellenzéki német szociáldemokrata párt novemberi kongresszusán el fogja utasítani az amerikai rakéták nszk-beli telepítését, amennyiben az egyesült államok nem tesz erőfeszítést a megegyezésre az európai közép-hatótávolságu fegyverek korlátozásáról folyó genfi tárgyalásokon - közölte szerdán bonnban tartott sajtóértekezletén peter glotz, az spd országos ügyvezetője.

a szociáldemokrata politikus erélyes hangon bírálta a bonni kormányt, amely néhány héttel ezelőtt még lehetségesnek tartott egy kompromisszumos megoldást a rakéta-kérdésben, de aztán gyorsan visszakozott.

glotz elvetette a reagan-kormánynek a nato stratégiájával kapcsolatos új elképzeléseit is. a szociáldemokraták számára elfogadhatatlannak minősített egy olyan stratégiát, amely lehetségesnek tartja, hogy nukleáris, elektronikus, vegyi és hagyományos fegyverekkel mérjenek csapást az ellenség hátszögére.

fkj/na ng

14.35 100883 0979

ll

-. -

sk0021 1 230 mtik1024 /javítás a mtik 1010-re/

társadalmi rend

mai mtik 1010 sz. hírünk címe helyesen: k ö z r e n d -
fedorcsuk

az 1. bek. 1. sorban a szöveg helyesen:

...a k ö z r e n d és az állampolgári fegyelem jelenlegi
helyzetéről...stb

a 2. bek. 1. sorban a szöveg helyesen:

a k ö z b i z t o n s á g további szilárdítása...stb

á e h t
14.36 100883 0335

-. -

sk0022 4 300 mtik1026

csád

párizs/n,dzsamena, 1983. augusztus 10. /afp/reuter/ap/ - a
gukuni veddei vezette csádi felkelők szerdán elfoglalták az ország
északi felében fekvő faya-largeau oázisvárost - közölte a felkelők
párizsi szóvivője. a bejelentés szerint a város teljes egészében
gukuni veddei csapatainak ellenőrzése alatt áll.

a párizsi bejelentést közvetett módon megerősíteni látszik
szumalia mahamat csádi tájékoztatási miniszter szerdai nyilatkozata,
amely szerint a n,dzsamenai kormány minden tőle telhetőt megtesz az
ostromlott faya-largeau helyőrségének felmentésére. mint a miniszter
nyilatkozatából is kiderült, a felkelők már napokkal korábban
elvágták a kormányerők visszavonulásának útját.

szumalia mahamat egyébként a faya largeau-i harcokba való
tevételes beavatkozással vádolta libiát és erre hivatkozva
hangsúlyozta: n,dzsamena változatlanul azt várja franciaországtól,
hogy vesse be légierejét a csádi harcokba, továbbá hogy további
hadianyagszállítmányokkal és „más módokon„ siessen a csádi
kormányerők segítségére.

mint n,dzsamenában közölték, szerdán a szomszédos kamerun
területéről csádba érkezett harminc francia ejtőernyős. ezek
készítik elő annak a mintegy 250 főnyi francia egységnek az

HL

érkezését, amelyet - mint kedden párizsban bejelentették -
„különleges kiképzési feladatokkal,, csádba küldenek. párizsi
források szerint számukat hamarosan négyszázra is növelhetik.
charles hernu francia hadügyminiszter szerdán a n,dzsamenai vádakhöz
kapcsolódva a csádi polgárháboru kiterjesztésével vádolta Libiát.

/taszsz/ - a külügyekkel foglalkozó Libiai népi iroda
/külügyminisztérium/ közleményben erősítette meg: Libia
semlegességet tanusít a csádi harcokkal kapcsolatban. ezt a válságot
csak az afrikai egységsszervezet keretei között, a csádban állomásozó
külföldi erők azonnali kivonásának és az imperialista beavatkozás
megszüntetésének útján lehet megoldani - hangsúlyozza a
közlemény.

kf ng

15.46 100883 1950

-. -

sk0023 4 230 mtik1027

embargó 20. 45-ig

szovjet tv - rakéták /1. rész/

moszkva, 1983. augusztus 10. /mti/ - „ahhoz, hogy sikert, átütő
sikert érjünk el a fegyverzetkorlátozási tárgyalásokon, lehet, hogy
a szovjetunió és az egyesült államok közötti kapcsolatok, sőt, talán
a nemzetközi kapcsolatok egész strukturáját át kell alakítani. nem
lehet elkerülni egy nukleáris katasztrófát, ha kizárólag a technikai
eszközöket vesszük számba, hanem nukleáris századunk realitásaihoz
kell igazítani a nemzetközi kapcsolatok egész rendszerét. ez
elengedhetetlen nem csupán a túléléshez, hanem gazdasági szempontból
is,, - mondotta georgij arbatov akadémikus, a szovjet tudományos
akadémia egyesült államok és kanada intézetének igazgatója azon a
nemzetközi kerekasztal-beszélgetésen, amelyet szerdán este sugárzott
a szovjet televízió.

a műsort idén júniusban, stockholmban, az „orvosok az
atomháboru ellen,, elnevezésű nemzetközi szervezet harmadik
kongresszusa idején rögzítették. a vitában részt vett olof palme
svéd miniszterelnök, egon bahr, a nyugatnémet szociáldemokrata párt
biztonságpolitikai szakértője, noel gayler amerikai tengernagy, az
egyesült államoknak a csendes-óceán térségében állomásozó fegyveres
erői volt főparancsnoka.

ll